

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU
LIIKETALOUS, KUOPIO

VEROTILILAKI TILITOIMISTOJEN KANNALTA

Anu Jämbäck
Tradenomin opinnäytetyö
Liiketalouden koulutusohjelma

Syyskuu 2009

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULU LIIKETALOUS, KUOPIO Koulutusohjelma, suuntautumisvaihtoehto (jos on) Liiketalouden koulutusohjelma		
Tekijä(t) Anu Jämbäck		
Työn nimi Verotililaki tilitoimistojen kannalta		
Työn laji Opinnäytetyö	Päiväys 8.9.2009	Sivumäärä 49 +
Työn ohjaaja(t) Lehtori Liisa Kuopusjärvi		Toimeksiantaja

Tiivistelmä

Opinnäytetyössä selvitettiin verotuksen nykytilannetta, tilitoimistojen roolia nykytilanteessa sekä niitä muutoksia, joiden vuoksi on päädytty antamaan hallituksen esitys eduskunnalle verotililaksi. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, mitä positiivisia ja negatiivisia muutoksia verotililaki tuo tilitoimistojen toimintaan ja prosesseihin.

Tutkimus suoritettiin kirjoituspöytä tutkimuksena, sillä aiheen ajankohtaisuuden vuoksi ei aikaisempia tutkimuksia aiheesta ole ja tietoaakin löytyy hyvin rajallisesti. Tutkimuksessa käytettiin hyväksi asiantuntijoiden kirjoittamia artikkeleita aiheesta sekä verotililakia. Työn aineistoa käsiteltiin niin laajasti kuin se oli mahdollista tällä hetkellä. Aineistoa analysoitiin tilitoimistojen näkökannalta kirjanpitäjän silmin.

Kirjanpitäjän kannalta verotilin käyttöönoton vaikutukset näyttivät negatiivisilta. Aiheesta tehdyn tutkimuksen ja analysoinnin tuloksena tilitoimistoille aiheutui enemmän negatiivisia vaikutuksia prosesseihin ja toimintaan kuin positiivisia. Suurimpana negatiivisena asiana ilmeni töiden ruuhkautuminen pk-yritysten pidennettyjen ilmoitus- ja maksujaksojen myötä. Myös alkutuottajien kalenterivuositaiset arvonlisäveroilmoitukset toivat suuria ongelmia tilinpäätöskiireiden aikana. Positiivisin huomio tutkimuksen mukaan oli ilmoitusten ja maksujen eräpäivien yhtenäistäminen yhdelle kausiveroilmoitukselle ja yhtenä maksuna kuukauden 12. päivälle.

Vaikka tutkimuksen tuloksia ei voi kaikilta osin pitää yleistämiskelpoisina, tuovat ne kuitenkin uusia näkökulmia verotililain käyttöönottoon. Jatkossa pitäisi parantaa hallituksen ja elinkeinoelämän yhteistyötä ja laajentaa katsontaa kantaa.

Asiasanat

verotililaki, tilitoimisto, hallinnollinen taakka

Huomioitavaa

SAVONIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES UNIT OF BUSINESS AND ADMINISTRATION, KUOPIO Degree Programme, option Business and Administration		
Author(s) Anu Jämbäck		
Title of study Bill on tax account from the accounting companies' point of view		
Type of project	Date	Pages
Thesis	8.9.2009	49 +
Supervisor(s) of study		Executive organisation
Lecturer Liisa Kuopusjärvi		

Abstract

The thesis investigated the present state of taxation, the role of accounting companies on taxation issues and the changes which made the government to propose a bill on tax account. The thesis made an attempt to clarify the positive and negative changes the proposed act would bring along to accounting companies.

This study was done by using a writing desk research method. This topic was quite current so there were no previous studies. In addition, the information available on the topic was fairly limited. Articles written by specialists about the topic and the bill itself made up the material for the study. As many articles as possible were read. The material was analyzed from the viewpoint of accounting companies and accountants.

The consequences of the bill seemed quite negative to accountants. Based on the study more negative changes to accounting companies were found than positive ones. The most negative change of the bill was the amount of the work that the accountants would have because of longer notification and payment times in small or medium-sized enterprises. For example, value added taxes that the extractive industry pay and notify of once in the calendar year interfere with the companies' processes because the deadline has to be met during the most hectic time of the year in accounting companies as financial statements are drawn up. The most positive change was the integration of the payment due dates and the notification deadlines

Although all the results of this study cannot be generalized, the study highlighted some new aspects of the proposed act on tax account. In the future collaboration between the government and the representatives of economic life should be improved and the viewpoints widened.

Keywords

bill on tax account, accounting company, administrative burden

Note

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	8
2 VEROTUS SUOMESSA.....	10
2.1 Verotuksen tavoitteet.....	10
2.2 Verohallinto.....	11
2.3 Verotusmenettely.....	12
2.4 Ennakkoperintä ja ennakonkanto.....	13
2.5 Veroilmoitus.....	13
2.6 Oma-aloitteisten verojen ilmoittaminen.....	14
2.7 Oma-aloitteisten verojen maksaminen.....	15
2.8 Verojen periminen ja viivästyskorot	16
3 YKSITYISLIIKKEIDEN, HENKILÖYHTIÖIDEN, OSAKEYHTIÖIDEN SEKÄ OSAKKAIDEN VEROTUS.....	17
3.1 Elinkeinoverotus ja tulojen veronalaisuus.....	17
3.2 Arvonlisäverotus.....	18
3.3 Yksityisliikkeiden verotus ja verojen laskeminen.....	18
3.4 Henkilöyhtiön verotus ja verojen laskeminen	20
3.5 Osakeyhtiöiden ja osakkaiden verotus sekä verojen laskeminen.....	21
3.6 Tilitoimiston rooli	24
4 VEROTILILAKI	27
4.1 Muutostarpeet verotuksessa.....	27
4.2 Hallituksen esityksen tavoitteet.....	27
4.3 Hallituksen esitys eduskunnalle verotililaiksi	28
4.3.1 Verotililain 1 luku: Yleiset säännökset.....	29
4.3.2 Verotililain 2 luku: Verotili.....	29
4.3.3 Verotililain 3 luku: Ilmoittaminen.....	30
4.3.4 Verotililain 4 luku: Maksaminen.....	31
4.3.5 Verotililain 5 luku: Hyvitysten käyttäminen velvoitteiden suoritukseksi..	31
4.3.6 Verotililain 6 luku: Suorittamatta jääneen velvoitteen periminen.....	32
4.3.7 Verotililain 7 luku: Hyvitysten palauttaminen ja veronkuittaus.....	33
4.3.8 Verotililain 8 luku: Korot.....	33
4.3.9 Tuloverolain 9 luku: Virheen korjaaminen, virheellisen hyvityksen takai- sin periminen ja muutoksenhaku.....	35

4.3.10 Verotililain 10 luku: Erinäiset säännökset.....	36
4.3.11 Verotililain 11 luku: Voimaantulo.....	36
4.4 Verotililain tuomat pk-yritysten pidennetyt ilmoittamis- ja maksujaksot.....	37
5 VEROTILILAIN TUOMAT MUUTOKSET TILITOIMISTOILLE SWOT-ANALYYSIN AVULLA.....	39
5.1 Verotililain vahvuudet.....	39
5.2 Verotililain heikkoudet.....	40
5.3 Verotililain uhkat.....	42
5.4 Verotililain mahdollisuudet.....	44
6 YHTEENVETO.....	45
LÄHTEET.....	47

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aihe oli minulle helppo valinta. Saatuani tietää tällaisesta lakiehdotuksesta, aihe alkoi kiinnostaa minua välittömästi sillä tällainen muutos tulisi ohjaamaan työtäni tulevassa ammatissa. Luin alkuun muutamia tiedotuksia aiheesta Internetistä ja tämän jälkeen perehdyin hallituksen esitykseen, jolloin aihevalintani varmistui lopullisesti.

Aiheeni oli monestakin syystä tutkimuksen arvoinen, koska aiempaa tutkimusta ei tästä aiheesta ollut tehty. Internetissä ja taloushallinnon alan lehdissä oli ainoastaan artikkeleja aiheestani. Aihe on myös niin ajankohtainen, että tämän vuoksi tavoitteenani oli tutkia millaisia muutoksia tilitoimistoille on lain myötä tulossa. Halusin tutkia asiaa tilitoimistojen näkökulmasta, jotta saisin vastauksen myös siihen kuinka uusi laki vaikuttaa tilitoimistojen käytännön prosesseihin sekä mitä positiivisia ja negatiivisia muutoksia verotililaki tuo tullessaan. Koonti aiheesta on tarpeen juuri ajankohtaisuutensa takia, koska tasavallan presidentti vahvisti 7.8.2009 verotililain lain sekä lain myötä tulevat muutokset muihin lakeihin. Tulevia muutoksia muihin lakeihin ovat laki arvonsäverolain muuttamisesta, laki eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta annetun lain 5 ja 6 pykälän muuttamisesta, laki verontilityslain muuttamisesta, laki ennakkoperintälain muuttamisesta, laki työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 10 ja 13 pykälän muuttamisesta, laki korkotulon lähdeverosta annetun lain muuttamisesta, laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 11 pykälän muuttamisesta, laki arpajaisverolain muuttamisesta, laki veronkantolain muuttamisesta, laki veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 1 pykälän muuttamisesta ja laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 21 pykälän muuttamisesta. (HE 221/2008 vp.) Työssäni käsittelen tarkemmin ainoastaan verotililakia, sillä muutokset muihin lakeihin ilmenevät myös siitä. Lait astuivat voimaan 14.8.2009 ja näin lakeja tullaan soveltamaan pääsääntöisesti 1.1.2010 tai sen jälkeen päättyvien kohdekuukausien verojen ilmoittamisessa ja maksamisessa.

Opinnäytetyöni koostuu neljästä osiosta. Mielestäni on tärkeää tietää kuinka verotus Suomessa toimii ja kuinka eri yhteisöjä Suomessa verotetaan. Tämän vuoksi ensimmäisessä osiossa esittelen verotuksen nykytilanteen Suomessa, verotuksen tavoitteesta, verotusmenettelystä sekä oma-aloitteisten verojen ilmoittamisesta sekä maksamisesta. Työni toisessa osiossa paneudun syvemmin yritysmuotojen verotukseen, jotta selviäisi miten verot eri yritysmuodoille lasketaan ja mitkä ovat verojen laskun peruselementit. Nykytilanteen selvittäminen sekä yhteisöjen verotuksen ymmärtäminen helpottaa sisäistämään verotililain ja sen tuomat muutokset. Kolmannessa osiossa esittelen verotililain lukupohjaisesti, jotta saadaan kuva sen sisältämisestä uusista säännöksistä. Neljännessä osiossa olen analysoinut keräämäni aineiston tilitoimistojen näkökannalta. Tässä olen käyttänyt myös omia kokemuksia tilitoimistotyöstä. Yhteenvedossa kokoan yhteen tärkeimmät tulokset työstäni. Tulosten mukaan uudesta verotililaista on tulossa enemmän ongelmia kuin hyötyjä tilitoimistoille. Prosesseja kuitenkin on pyritty nopeuttamaan, mutta muiden negatiivisten asioiden osalta ei tämä positiivinen edistys tule yleistämään koko uudistusta myönteiseksi muutokseksi.

Päädyin kirjoituspöytä tutkimukseen aiempien tutkimusten puutteen vuoksi. Kirjoituspöytä tutkimuksessa ei aineistoa tutkita välittömästi empiirisesti vaan tiedot hankitaan toisen käden lähteistä ja kirjallisuudesta. Tämä tutkimustapa oli minusta soveliaain aiheelleni ajankohtaisuuden, tutkimusten puutteellisuuden sekä yleisten ajatusten analysoinniksi ja artikkelien pohjalta tekemieni omien tulkintojeni pohjaksi. Tutkimuksessani analysoinkin artikkeleja tilitoimiston näkökannalta, kun taas tutkimukseni aineistossa analysoidaan tulevia muutoksia pääasiallisesti yritysten kannalta. Kirjoituspöytä tutkimusta tarvitaan aineiston uudistamisen ja aineiston uuden analysoinnin avuksi.

Aineiston keräsin Internetistä, asiantuntija artikkeleista, tilitoimistojen sähköisistä asiakaslehdistä ja taloushallinnon alan lehdistä sekä verohallinnon sivuilta. Viitekehukseen tiedon hankin oppikirjoista, hallituksen esityksestä verotililaiksi sekä aiheeseen liittyvistä lakisäännöksistä.

2 VEROTUS SUOMESSA

Suomessa, Euroopan unionissa sekä kunnissa päätetään verotuksesta. Valtiovarainministeriössä valmistellaan verolait, jotka sitten hyväksytään eduskunnassa. Suomessa verotusta koskevat yleissäännökset ovat veronkantolaissa (609/2005) sekä veronkantolain asetuksessa (747/2005), jonka valtiovarainministeriö on antanut. Veronkantolaissa säädetään verojen maksamisesta, verojen palauttamisesta sekä verojen perimisestä. Veronkantolaki säätelee yritysten maksuunpantujen ja oma-aloitteisesti maksettavien verojen veronkantoa. Oma-aloitteisesti maksetut verot ovat sellaisia, jotka verovelvollisen on itse laskettava. Tällaisia ovat esimerkiksi arvonlisävero, ennakonpidätys ja sosiaaliturvamaksu. Oma-aloitteisesti maksettavien verojen ilmoittamisesta sekä maksuajankohdasta säädetään asianomaisissa, verolajikohtaisissa aineellisissa verolaeissa. Tällaisia lakeja ovat muun muassa työnantajan sosiaaliturvamaksusta annettu laki sekä ennakoperintälaki. Nämä verot ovat työnantajien velvoitteita. (HE 221/2008 vp, 6) Jäljempänä kerron tämänhetkistä verotuksen tavoitteista, veroviranomaisista, verotusmenettelystä, verojen maksamisesta, verojen ilmoittamisesta sekä verojen perinnästä.

2.1 Verotuksen tavoitteet

Julkisyhteisöjen tulot koostuvat pääasiallisesti veroista. Pääasialliset rahoituslähteet muodostuvat muun muassa veroista ja veronluontoisista maksuista. Verotusta ei kuitenkaan käytetä enää niin paljon välineenä yhteiskuntapoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi kuin ennen. Julkisyhteisöjen rahoitus yhteisöjen toimintojen säilymiseksi on joka tapauksessa verotuksessa tärkein tavoite (ns. fiskaalinen verotus). (Myrsky & Ossa 2008, 31.)

Jotta ansiotuloja saadaan tasoitettua erilaisten yhteiskunnallisten ryhmien välillä, tärkein keino siihen on progressiivinen ansiotuloverotus. Mitä enemmän henkilöt saavat palkkaa tai muita veronalaisia tuloja, sitä suuremman prosentuaalisen määrän he maksavat veroja tuloistaan. (Myrsky & Ossa 2008, 31–32.) Taulukosta 1 nähdään valtion vuoden 2009 progressiivinen tuloveroasteikko.

Taulukko 1. Valtion vuoden 2009 tuloveroasteikko.

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävistä tulon osasta, %
13 100 - 21 700	8	7
21 700 - 35 300	610	18
35 300 - 64 500	3 058	22
64 500 -	9 482	30,5

Veroilla voidaan vaikuttaa myös taloudelliseen toimintaan, esimerkiksi avustuksilla yrityksille sekä maataloudelle. Veroilla voi myös olla tarkoitus suunnata ihmisten toimintaa tiettyyn suuntaan, esimerkiksi tupakka- ja ympäristöveroilla. Sosiaalipoliittisesti taas voidaan vaikuttaa esimerkiksi lapsilisillä, jotka ovat tuloja kotitalouksille. (Myrsky & Ossa 2008, 31–32)

2.2 Verohallinto

Verohallinnon virkamiehiä ja viranomaisia koskevat säädökset löytyvät verohallintolaista. Verohallinto on suurin valtiovarainministeriön hallinnonaloista. Ministeriön hallinnonaloihin kuuluvat myös tullit ja ajoneuvohallintokeskus, jotka keräävät veroja. Suomen veroista ja veronluontoisista maksuista kaksi kolmasosaa jää kuitenkin verohallinnon kerättäväksi. (Verohallinto 2008, 3.)

Pääjohtaja johtaa verohallintoa. Organisaation hierarkiassa seuraavana ovat muut pienemmiksi jäsennellyt toimintayksiköt. Tällaisia ovat verohallitus, alueelliset verovirastot, konserniverokeskus, veronkantokeskus, veronsaajien oikeudenvallontayksikkö sekä hallintopalvelu, tietotekniikkapalvelu ja tuotantopalvelu. (Verohallinto 2008, 10.)

Verohallinnon veronsaaja-asiakkaita ovat valtio, kunnat, Kansaneläkelaitos, seurakunnat, metsänhoitoyhdistykset sekä metsäkeskukset. Verotuksen toimittaminen, verojen sekä veronluonteisten maksujen tilittäminen ovat verohallinnon perustehtäviä. Veronsaajien on saatava verotulonsa oikeanmääräisinä, oikeaan aikaan ja kustannustehokkaasti. Verotuksen toimittamisen on aiheutettava mahdollisimman vähän kustannuksia ja taloudellisia haittoja asiakkail-

le. Verotuksen lopputulos perustuu kolmansilta osapuolilta saatavaan tietoon. Verohallinnon tavoitteena on, että jopa 80 prosenttia asiakkaiden verotuksesta pystyttäisiin laskemaan automaattisesti kolmansien osapuolien ilmoittamien tietojen perusteella. (Verohallinto 2008, 8, 11, 14–15.)

Verohallinto valvoo perusvalvonnallaan asiakkaasta saatujen tietojen oikeellisuutta vertailemalla ja yhdistelemällä tietoja verotusprosessissa. Erityisvalvonta taas tarkoittaa sitä, että verohallinto tekee verotarkastuksia, erikoisperintää sekä käyttää puhevaltaansa rikosasioissa. Verohallinto vaihtaa myös verotus-tietoja muiden maiden kanssa. Se tekee samanaikaisia verotarkastuksia, sopii lainsäädännön soveltamisista ja valvontatoimenpiteistä muiden Pohjoismaiden verohallintojen kanssa. (Verohallinto 2008, 12.)

2.3 Verotusmenettely

Verotusmenettelylakia sovelletaan valtionveroon, kunnallisveroon, yhteisön tuloveroon, kirkollisveroon sekä sairausvakuutusmaksuun. Osittain lakia sovelletaan myös muun muassa ennakoperinnässä, perintö- ja lahjaverotuksessa sekä kiinteistöverotuksessa. Laki verotusmenettelystä säättää ilmoitusvelvollisuudesta, verotuksen toimittamisesta, muutoksen hausta sekä ennakon käyttämisestä. (Tomperi 2005, 13.) Ennakon käyttäminen tarkoittaa sitä, että veronmaksajalta peritty ennakko on käytettävä hänen valtionveron sekä kotikuntansa kunnallis- ja kirkollisveron sekä kansaneläkevakuutusmaksun suorituksiksi (verotuslaki).

Suomessa yhteisöjen tuloveroprosentti on kiinteä 26 prosenttia, kun taas luonnollisen henkilön verot kasvavat progressiivisesti tulojen tason mukaan. Tulovero peritään verovelvollisilta. Verot tilitetään valtiolle, kunnille ja seurakunnille omien jako-osuuksiensa mukaan, jotka määritellään vuosittain. Näistä jakautumista säädetään tuloverolaissa. Tuloverolain mukaan yhteisöjen tuloverojen jakaantumisista veronsaajien kesken käsitellään enemmän verontilityslaissa. (Myrsky & Linnakangas, 2007, 34.) Veroa tilitetään myös Kansaneläkelaitokselle ja metsänhoitoyhdistyksille. Jokaisella veronsaajalla on oma osuus verojen määrästä. Valtiolle tilitettäviä veroja ovat muun muassa arvonlisävero, lahjavero ja pääomavero. Kunnille tilitettäviä veroja ovat kiinteistövero sekä kun-

nallisvero. Kansaneläkelaitokselle tilitetään sairausvakuutusmaksu ja päiväraha kun seurakunnille taas kirkollisvero ja metsänhoitoyhdistyksille metsänhoitomaksu. (Verohallinto 2008, 4-7.)

2.4 Ennakkoperintä ja ennakonkanto

Ennakkoperintä toimitetaan tuloverolaissa tarkoitetun veronalaisen tulon perusteella. Vero toimitetaan maksettavaksi valtiolle, kunnalle, seurakunnille sekä Kansaneläkelaitokselle. Verovuoden aikana maksetaan kuukausittain oma-aloitteisia veroja ja ennakkoveroja. Ennakkoperintää käytetään ennakonpidätyksenä tai ennakonkantona. Veroennakko peritään tuloista ja varoista veronsaajille. Ennakonpidätys koskee melkein kaikkia verovelvollisia, elleivät verovelvollisen tulot ole ennakonkannon alaisena. Ennakonpidätys toimitetaan palkasta, työkorvauksesta ja käyttökorvauksista. Työkorvauksella tarkoitetaan sellaista tilannetta, että työntekijää ei ole merkitty ennakkoperintärekisteriin. Käyttökorvauksia maksetaan esimerkiksi tekijänoikeuspalkkioista, patenteista sekä tavaramerkeistä. (Tomperi 2005, 14–15.)

Elinkeinotoiminnan, maatalouden ja muun hankkimistoiminnan tulon perusteella toimitetaan ennakonkanto. Tällaisia veroja ovat esimerkiksi vuokratulot ja omaisuuden luovutusvoitot. Tällaiset verot joutuvat verovelvolliset itse maksamaan ennakkoverolipulla, jonka saavat kaikki ennakkoperintärekisteriin kuuluvat verovelvolliset. Se joka harjoittaa elinkeinotoimintaa, lisätään pyynnöillä ennakkoperintärekisteriin. Tilikausikohtaiset ennakkoverot määrätään osakeyhtiöille ja muille yhteisöille. Yhteisöt laskevat itse tilikausikohtaiset veronsa ja vertaavat niitä ennakkoverojen määrään. Jos ennakkoa on jäänyt maksettavaksi, tämän erotuksen voi oma-aloitteisesti maksaa ennakon täydennys maksuna. (Tomperi, 2005, 16.)

2.5 Veroilmoitus

Aina kun verovuosi päättyy, on ammatinharjoittajan, henkilöyhtiöiden, osakeyhtiöiden sekä yhteisöjen annettava veroilmoitus. Verovuosi on kalenterivuosi tai ellei tilikautena ole kalenterivuosi, niin sitten se tai ne tilikaudet, jotka ovat

kalenterivuoden aikana päättäneet. Veroilmoituksesta on käytävä ilmi veronalainen tulo, ja varallisuus, niistä tehtävät vähennykset ja myös muut tiedot ja selvitykset. Liikkeen- ja ammatinharjoittajat sekä henkilöyhtiöt saavat esittäytyn veroilmoituksen maaliskuun alussa. Tämä palautetaan vain ainoastaan jos siihen on tehtävä muutoksia. Veroilmoitus on kuitenkin palautettava viimeistään huhtikuun kolmas päivä. Osakeyhtiöiden on annettava veroilmoitus neljä kuukautta tilikauden päättymisen jälkeen. Veroilmoitus on annettava aina kulkakin tilikaudelta, vaikka verovuonna päättyisi useampi tilikausi. (veroilmoitus 2008.)

2.6 Oma-aloitteisten verojen ilmoittaminen

Kuukausittain valvontailmoituksella ilmoitetaan oma-aloitteiset verot. Työnantajasuoritusten ilmoituspäivä on kohdekuukauden seuraavan kuukauden 15. päivä. Esimerkiksi jos kohdekuukausi olisi tammikuu, olisi ilmoitus annettava helmikuun 15. päivä. Arvonlisäveroilmoituksen antamispäivä on taas kohdekuukautta seuraavan toisen kuukauden 15. päivä. Esimerkiksi jos kohdekuukausi olisi tammikuu, niin ilmoitus olisi annettava maaliskuun 15. päivä. Merityönantajan ilmoitukset on myös tehtävä kohdekuukautta seuraavan toisen kuukauden 15. päivä. Vakuutusmaksuverovelvollisten on annettava ilmoitukset kohdekuukauden seuraavan kuukauden 25. päivä. Kuukausi-ilmoitukset on annettava, vaikka toimintaa ei olisikaan. Alkutuottajat ja taiteilijat, jotka ovat arvonlisäverovelvollisia, antavat ilmoituksensa yleensä vuosittain. Nämä ilmoitukset on annettava kohdevuotta seuraavan helmikuun loppuun mennessä. (HE 221/2008 vp, 6)

Jos verovelvollinen antaa ilmoituksen, mutta ei maksakaan velvoitteitaan, vero maksuun pannaan veroviraston toimesta. Jos verovelvolliset maksavat veloitteensa myöhässä tai eivät maksa velvoitteitaan ollenkaan tästä seuraa veronkorotus. Korotus lasketaan prosentuaalisesti verolajikohtaisesta määrästä. Veronkorotus kasvaa progressiivisesti ylöspäin riippuen siitä miten paljon myöhässä verot maksetaan. Veronkorotus voidaan myös määrätä, jos verovelvollinen ei ilmoitakaan verojaan, vaikka toimintaa ei olisi tapahtunut. (HE 221/2008 vp, 7)

Jos ilmoituksessa on ilmoitettu virheellisesti valtion vahingoksi, verovelvollinen ilmoittaa uudet tiedot, jotka korvaavat aiemmat kohdekuukauden tiedot. Puutuva määrä velvoitteesta maksetaan kohdekuukaudelta ja annetaan tarvittavat tiedot tilisiirtolomakkeella. Jos taas veronmaksaja on omaksi vahingokseen ilmoittanut tietoja, voi asian korjata vähentämällä summan seuraavina kuukausina. Tilikauden päättyessä on erillisellä hakemuksella haettava liikaa maksetun määrän tai palauttamatta jääneen arvonlisäveron palauttamista. (HE 221/2008 vp, 7)

2.7 Oma-aloitteisten verojen maksaminen

Oma-aloitteisia veroja maksetaan erilaisilla eräpäivillä. Kuukauden ensimmäisenä päivänä erääntyy arpajaisvero. Kuukauden 10. päivä erääntyvät ennakonpidätykset, työnantajan sosiaaliturvamaksu sekä rajoitetusti verovelvollisen lähdevero. Arvonlisävero erääntyy kuukauden 15. päivä ja vakuutusmaksu verokuukauden 25. päivä. (HE 221/2008 vp, 7)

Verot maksetaan verovirastojen pankkitileille. Verovirastoilla on omat pankkitilinsä maksuunpannuille veroille, arvonlisäveroille ja muille oma-aloitteisille veroille. Verovelvolliselle, jotka säännöllisesti maksavat oma-aloitteisia veroja, lähetetään esitäytetyt, viitteelliset maksuohjeet. Maksuja koskevat tiedot lähetetään pankista Verohallintoon. Verohallinnon on käytettävä verovelvollisen maksama maksu sen mukaisesti, mihin verovelvollinen on sen ilmoittanut kohdennettavaksi. Jos maksusta ei ilmene, mihin veroon maksu on tarkoitettu, verohallinto kohdentaa sen veronkantolain mukaisesti ensin niille maksuille, joilla on eniten veronsaajia, seuraavaksi työnantajan sosiaaliturvamaksujen ja sitten vasta arvonlisäverojen ja valtion saatavien maksuksi. (HE 221/2008 vp, 7-8)

Jos veroja on jäänyt palautettaviksi, niistä säädetään joissain määrin verolajikohtaisesti, mutta kuitenkin pääsääntöisesti veronkantolaissa. Verohallinnon ja muutoksenhakuviranomaisen tekemä päätös vaikuttaa oma-aloitteisten verojen palautukseen. Veronkantolain mukaan, jos verovelvollisella on verojäämiä, ovat palautukset käytettävä niiden kuittaukseen. Tähän kuitenkin löytyy poikkeuksia. Palautukset, jotka ovat jääneet kuittauksen jälkeen verovelvollisen hyväksi, on verohallinnon palautettava välittömästi, ellei niitä makseta

ulosottoviranomaiselle ulosmittauksen vuoksi. Pääsääntöisesti palautuksille maksetaan korkoa. Korkoa maksetaan kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden viitekoron mukaan. Viitekoron määrittää Euroopan keskuspankki. Määritetystä viitekorosta vähennetään kaksi prosenttia. (HE 221/2008 vp, 8)

2.8 Verojen periminen ja viivästyskorot

Veronkantolain seitsemännessä luvussa säädetään käytettävissä olevista perintätoimista. Nykyään maksumuistutuksien lähettämisestä ja verojen ulosotto-perimisestä säädetään verolaji- ja veroeräkohtaisesti. Jos täytyy turvautua erikoisperintätoimenpiteisiin, on silloin kohteena verovelvollisen maksamatta jääneet verot kokonaisuudessaan ja näin ollen perintätoimenpiteet kohdistuvat velallisen maksamattoman veron määrään kokonaisuudessaan. Verojen laiminlyömisestä lähetetään maksumuistutukset. Jokaisesta veroerästä lähetetään erikseen maksumuistutukset siitä määrästä, joka edellisessä kuussa on jäänyt maksamatta. Jos tämänkin jälkeen verovelvollinen laiminlyö verovelkojaan, lähetetään ulosottohakemukset. Muutoksista ja maksuista on myös lähetettävä verolajikohtaiset muutos- ja peruutusilmoitukset. Jos näiden verovelkojen maksu tapahtuu oma-aloitteisesti, asiakas saa kohdentaa maksun halualleeseen verolajille. (HE 221/2008 vp, 9.)

Jos veronmaksaja maksaa myöhässä oma-aloitteisia verojaan, hän saa veronlisäystä laissa säädetystä maksupäivästä siihen päivään, jona hän velvoitteensa maksaa. Esimerkiksi sosiaaliturvamaksujen maksupäivä on 10. päivä. Jos verovelvollinen maksaisi sen vasta 18. päivä, kertyisi hänelle korkoa maksetusta määrästä maksun myöhässä olleelta ajalta eli yhdeksältä päivältä. Viivekoron korkokanta määräytyy kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden Euroopan keskuspankin määräämän viitekoron perusteella, lisättynä seitsemällä prosentilla. (HE 221/2008 vp, 9.)

3 YKSITYISLIIKKEIDEN, HENKILÖYHTIÖIDEN, OSAKEYHTIÖIDEN SEKÄ OSAKKAIDEN VEROTUS

Tässä luvussa esittelen elinkeinoverotusta, tulojen veronalaisuutta, arvonlisäverotusta, sekä yhtiöiden ja yhteisöjen verotusta.

3.1 Elinkeinoverotus ja tulojen veronalaisuus

Tuloverotusta toimittaessa elinkeinotoiminnan tuloksen laskemisesta säädetään elinkeinotulon verottamisesta säädetyssä laissa. Liike- ja ammattitoiminta on verotettavaa elinkeinotoimintaa. Verovuoden tuottojen ja kulujen erotus on elinkeinotoiminnan tulos. (Laki elinkeinotoiminnan verottamisesta.)

Jos elinkeinotoiminnassa on saatu rahaa tai rahanarvoisia etuuksia ovat nämä veronalaisia elinkeinotuloja. Tällaisia ovat esimerkiksi:

- elinkeinossa käytettyjen aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutushinnat
- elinkeinotoimintana harjoitettu vuokraaminen tai työn sekä palveluksen suorittaminen
- rahoitusomaisuudesta saadut voitot

Seuraavassa on kaksi kaavaa siitä, kuinka verotettavaa tuloa lasketaan. Verotettava tulo lasketaan tuloslaskelman ja lisätietojen perusteella.

Taulukko 2. Verotettavan tulon laskenta.

Veronalaiset tulot	+	Tilikauden voitto
- <u>Vähennyskelpoiset menot</u>	(-	Tilikauden tappio)
Verotettava tulo	+	Tuloverot
	+	Vähennyskelvottomat menot
	-	Verovapaat tulot
	+/-	Jaksotuksesta johtuvat erot
	+/-	<u>Muut oikaisut</u>
		Tilikauden verotettavat tulot

3.2 Arvonlisäverotus

Jokainen, joka harjoittaa liiketoiminnan muodossa tavaroiden ja palveluiden myyntiä, on arvonlisäverovelvollinen (arvonlisäverolaki). Jokainen joka tuo maahan tavaroita on myös verovelvollinen. Toiminta, joka on tehty ansionhankinnan muodossa ja on jatkuvaa, on liiketoiminnan muodossa tapahtuvaa toimintaa. (Myrsky & Ossa, 2008, 243.)

Arvonlisäverotuksessa neutraalisuustavoitteen mukaisesti käsitettävästä liiketoiminnasta tulkitaan laajasti. Jos myydyt tuotteet tai palvelut kilpailevat samankaltaisten tuotteiden kanssa yleisillä markkinoilla, katsotaan se liiketoiminnaksi. Jos aineetonta tai aineellista omaisuutta käytetään hyväksi tulonsaanti tarkoituksessa, katsotaan sekin liiketoiminnaksi. Riippumatta siitä mihin liiketoiminnasta saatu voitto käytetään, säännellään se ansiotarkoituksena tarkoitettua voiton tai taloudellisen hyödyn tavoittelemiseksi. Jos saatu vastike on ennakkoperintälain 13 §:ssä tarkoitettua palkkaa, ei tavarain tai palvelun myynti tapahdu liiketoiminnan muodossa. Kaikki elinkeinoharjoittajat, jotka harjoittavat tavarain tai palveluiden myyntiä ovat verovelvollisia yritysmuodosta riippumatta. (Myrsky & Ossa, 2008, 243–244.)

3.3 Yksityisliikkeiden verotus ja verojen laskeminen

Kaikkia elinkeinoharjoittajia verotetaan luonnollisena henkilönä ansio- ja pääomatulojen mukaan. Luonnollista henkilöä verotetaan ansio- ja pääomatulojen perusteella. Pääsääntöisesti pääomatulolle, joka on tullut elinkeinotulosta ja kuuluu elinkeinotoiminnan nettovarallisuuteen, lasketaan 20 prosentin tuotto. Se mikä ylittää tämän osan on ansiotuloa. (Tomperi 2005, 31.)

Laskentaperusteena pääomatulo-osuudelle käytetään verovuotta edellisen verovuoden nettovarallisuutta. Nettovarallisuus lasketaan yksinkertaistettuna varojen ja velkojen erotuksena. Laskettaessa pääomatulo-osuutta lisätään nettovarallisuuteen myös määrä, joka on 30 % verovuoden päättymistä edeltävän vuoden ennakkoperinnän alaisten palkkojen määrästä. (Tomperi 2005, 31.) Laskemisperiaatteen voi nähdä taulukosta 3. Laskennassa on käytetty kuvitteellisia lukuja.

Taulukko 3. *Pääomatulo-osuuden laskenta.*

Elinkeinotoiminnan varat	310 000 €
– velat	200 000 €
Nettovarallisuus	110 000 €
+ 30 % palkkasummasta	54 000 €
Pääomatulo-osuuden laskentaperuste	164 000 €

Pääomatulon laskenta tehdään taseen perusteella. Yksityistalouteen liittyviä varoja ja velkoja esimerkiksi taloja ja autoja ei siis oteta huomioon. Huomioimatta jätetään myös sellaisia taseen kohtia, jotka eivät kuulu elinkeinotoimintaan. Tästä esimerkkinä ovat ulkopuoliselle vuokratut kiinteistöt tai liiketoimintaan liittymättömät arvopaperit, jotka kuulutavat henkilökohtaiseen tulolähteesseen. (Tomperi 2005, 31.)

Taulukossa 4 lasken esimerkkinä, kuinka lasketaan annetuista kuvitteellisista tuloista pääomatulojen määrä sekä ansiotulojen määrä.

Taulukko 4. *Pääomatulojen ja ansiotulojen laskenta.*

Pääomatuloja on	
elinkeinotulosta 20 % 164 000 eurosta	32 800 €
+ muu pääomatulo	1 500 €
Pääomatulot yhteensä	34 300 €
Ansiotulona verotettaisiin	
elinkeinotoiminnan tuloksen	
ansiotulo-osuus (56 000 - 32 800)	23 200 €
+ muut ansiotulot	1 800 €
Ansiotulot yhteensä	25 000 €

Valtiolle maksetaan pääomatuloista 28 % veroa. Ansiotuloista maksetaan progressiivisen verotuksen mukaan. Suhteellisia veroja ovat kunnallis- ja kirkollisvero sekä sairausvakuutusmaksu. (Tomperi 2005, 33.)

Jos verovelvollinen niin vaatii, on jaettavan yritystulon pääomatulo-osuudeksi katsottava 10 %:n tuotto 20 % sijaan. Jos kyseessä on yrittäjäpuolisot, ja molemmat puoliset tekevät 10 %:n tuottovaatimuksen, voi yrittäjä laskea, kum-

man prosenttiluvun käyttäminen, 20 vai 10, johtaa pienempiin veroihin. (Tomperi 2005, 31.)

Yleensä progressiivinen verotus on lievempää kuin pääomatulon, jos ansiotulojen määrä on alle 25 000 euroa. Kuitenkin verotukset kannattaa aina selvittää tapauskohtaisesti. Yksityisellä elinkeinoharjoittajalla on myös mahdollista jakaa saatu ansiotulo puolisonsa kesken työpanosten suhteessa. Tämä edellyttäisi sitä, että molemmat ovat työskennelleet yrityksessä. (Tomperi 2005, 34.).

3.4 Henkilöyhtiön verotus ja verojen laskeminen

Henkilöyhtiöitä ei käsitellä erillisinä verovelvollisina, vaan tulos jaetaan yhtiömiesten kesken. Henkilöyhtiöissä käytetään niin sanottua suoraa osakasverotusta. Suora osakasverotus tarkoittaa sitä, että yhtiömiehiä verotetaan niiden osuuksien mukaan, mitkä yhtiömiehille on jaettu henkilöyhtiön vahvistettuun tuloon. Osuudet määrätään yhtiösopimuksessa. Tulo jaetaan ensin aiempien vuosien mahdollisien tappioiden maksuun, ja sen jälkeen vasta yhtiömiesten kesken. Tappioita ei jaeta yhtiömiesten kesken, vaan ne vyörytetään seuraaville verovuosille. Näin voidaan vähentää tappiot seuraavista elinkeinotoiminnan tuloksista. (ks. Henkilöyhtiöiden verotus 2008; Tomperi 2005, 37.)

Henkilöyhtiöiden tulos jaetaan ansio ja pääomatuloon samoin, kuten yksityisliikkeessäkin. Vastuunalaisten sekä äänettömien yhtiömiesten kohdalla käytetään samaa periaatetta. Poikkeuksena on, että kommandiittiyhtiön äänettömän yhtiömiehen osuus nettovarallisuudesta on yhtiömiehen yhtiömiesspanoksen määrä. Yhtiömiehen osuudesta lasketaan tässäkin 20 % pääomatuloksi pääomatulo-osuuden laskentaperusteesta. Pääomatuloa verotetaan 28 %:lla ja ansiotuloa progressiivisen verotuksen mukaan. (ks. Henkilöyhtiöiden verotus 2008; Tomperi 2005, 39.)

Aivan ensimmäisenä kommandiittiyhtiönvoitosta maksetaan äänettömän yhtiömiehen voitto-osuus. Hänelle on myös maksettava Suomen Pankin vahvistama viitekorko päättyneen tilikauden alussa olleelle pääomapanokselle. Näin toimitaan, ellei yhtiösopimuksessa ole toisin sovittu, sillä voitto-osuus äänettö-

mälle yhtiömiehelle voidaan sopia myös erilaiseksi yhtiösopimuksessa. Jos sopimuksessa ei ole toisin sovittu koroista, ei äänettömällä yhtiömiehellä ole oikeutta saada korkoa panokselleen jos yhtiön tulos tilikaudella on ollut tappiollinen. (Henkilöyhtiöiden verotus 2008.)

Taulukossa 5 olen laskenut yksinkertaisen esimerkin avoimen yhtiön yhtiömiehien verotettavista tuloista. Esimerkin luvut ovat kuvitteelliset ja yhtiömiehien tulo-osuudet ovat yhtä suuret.

Taulukko 5. Avoimen yhtiön yhtiömiesten verotettavat tulot.

Varat	132 000 €
-Velat	60 000 €
Nettovarallisuus	72 000 €
+Palkat 40 000, 30 %	12 000 €
Pääomatuloksen laskentaper.	84 000 €
 Tästä kummankin yhtiömiehen osuus	 42 000 €
 Yhtiömies A:n osuus verotettavasta tulosta (60 000)	 30 000 €
-Pääomatulo 20 % 42 000	8 400 €
Loppu on ansiotuloa	21 600 €

3.5 Osakeyhtiöiden ja osakkaiden verotus sekä verojen laskeminen

Osakeyhtiö on itsenäisesti verotettava yhtiö. Osakeyhtiön tuottama tulos on yhtiön tuloa eikä sinällään vaikuta osakkaiden verotukseen. Jos osakeyhtiöllä on verotuksessa vahvistettuja tappioita, niitä vähennetään 10 vuoden ajan vahvistetuista tuloista, sitä mukaa, kun tuloja vahvistetaan. Osakeyhtiöitä verotetaan suhteellisesti eli tietyn verokannan mukaan. Tällä hetkellä veroprosentti on 26. Tästä verohallinto tilittää tuloveron valtiolle, kunnille sekä seurakunnille. (Uuden yrittäjän vero-opas 2007, 37.)

Osakkaalla on kolme mahdollisuutta, millä tavoin hän voi nostaa osakeyhtiöstä varoja. Nämä kolme tapaa ovat: tehdystä työstä saatu palkka ja luontoisedut, osakeyhtiön osingot sekä osakaslaina. Palkan ja luontoisetujen on oltava kuitenkin tehdyn työn mukaan kohtuulliset, sillä muuten näitä voidaan verottaa peiteltynä osinkona. (Uuden yrittäjän vero-opas, 2007, 37.) Peitellyillä osingolla tarkoitetaan etuutta, jonka osakeyhtiö antaa osakkuusaseman pe-

rusteella. Peiteltyä osinkoa voidaan antaa osakkaalle tai hänen omaiselleen. Peitelty osinko on olennaisesti poikkeavaa hinnoittelua osakkaan tai tämän omaisen hyväksi. Peitellyssä osingossa verotus kohdistuu aina osakkaaseen. Jos annettu osinko määritellään peiteltyksi, se lisätään aina yhtiön tuloon ja kuuluu normaaliin tuloverotukseen. Osingon saajaa verotetaan siten, että 70 % on ansiotuloa ja 30 % on verovapaata tuloa. (Tomperi 2005, 58–59.)

Jos osakkaalle tai hänen lähisukulaisille myönnetään osakaslainaa, verotuksessa tätä katsotaan lainansaajan pääomatulona, ellei tätä ole maksettu vuoden loppuun mennessä. Näin toimitaan kuitenkin ainoastaan silloin, jos osakkaalla ja hänen perheenjäsenillään on vähintään 10 %:n osakeomistus. Jos laina maksetaan takaisin viiden vuoden sisällä, voi lainansaaja vähentää tämän verotuksen pääomatuloista. Yhtiön on annettava vuosi-ilmoitus verovirastolle myöntämistään osakaslainoista ja niiden takaisin maksuista. (Uuden yrittäjän vero-opas 2007, 37–38.)

Osinkojen jaon on aina perustuttava viimeisimpään vahvistettuun tilintarkastettuun tilinpäätökseen. Osinkojen jaossa on kuitenkin huomioitava se, että yhtiö säilyttää jaosta huolimatta maksukykyisyytensä. Osingot jaetaan ansio- ja pääomatuloon. Jos osakeyhtiötä ei ole listattu pörssiin, perustuu jaetun osingon verotus yhtiön nettovarallisuuteen. Osakkeiden matemaattinen arvo lasketaan nettovarallisuuden perusteella ja matemaattista arvoa käytetään kun luonnollinen henkilö saa osinkoa, joka jaetaan ansio- ja pääomatuloon. Osakkeiden matemaattinen arvo saadaan, kun yhtiön nettovarallisuus jaetaan yhtiön ulkona olevien osakkeiden määrällä. Osakeyhtiön nettovarallisuus taas saadaan, kun taseen varoista vähennetään taseessa olevat velat. (Uuden yrittäjän vero-opas 2007, 38, 40.)

Kun osinko on enintään osakkeen matemaattiselle arvolle laskettu 9 %:n tuotto, on osinko verovapaata. Verovapaiden osinkojen yläraja on kuitenkin 90 000 euroa vuodessa. Tämän ylimenevältä osalta verotetaan siten, että osingoista 70 % on pääomatuloa ja 30 % verovapaata tuloa. Osingon ylittäessä 9 %:n tuoton rajan, verotetaan ylimenevää osaa siten, että 70 % verotetaan osingonsaajan ansiotulona ja 30 % ylimenevästä osasta on osingon-

saajalle verovapaata tuloa. Osinkojen maksamisesta on annettava verovirastolle vuosi-ilmoitus. (Uuden yrittäjän vero-opas 2007, 38–39.)

Taulukossa 6 on esimerkki kuvitellusta tilanteesta, jossa henkilö A omistaa X Oy:n osakkeita 700 kappaletta. X Oy:n varat ovat 650 000 euroa ja velat 350 000. Yhtiön ulkona olevien osakkeiden määrä on 2000 kappaletta. Esimerkissä X Oy päättää jakaa osinkoa 20 euroa/osake. Esimerkissä lasken, millainen on osinkojen verotus.

Taulukko 6. *Osinkojen verotus.*

Osakkeen matemaattinen arvo	(650 000-350 000) €
÷	2 000 €
=	150 €
Henkilö A:n omistamien osakkeiden matem.arvo	700
*	150 €
	105 000 €
Verovapaan osingon maksimi	105 000 €
*	9 %
	9 450 €
Henkilön A saama osinko	700
*	20 €
	14 000 €
<i>Koska henkilön A saama osinko ylittää 9 %:n tuoton rajan on laskelma seuraavanlainen:</i>	
Osinkojen verovapaan määrän ylittävä osa	14 000 €
-	9 450 €
	4 550 €
Ylittävästä osasta on veronalaista ansiotuloa 70 %	3 185 €
lopun 30 % on verovapaata	1 365 €
Näin ollen henkilön A saamasta osingosta on Veronalaista ansiotuloa	3 185 €
Verovapaata tuloa	10 815 €

3.6 Tilitoimiston rooli

Tilitoimiston rooli yritysten verotusasioissa vaihtelee palvelusopimusten mukaan. Kuitenkin tilitoimistojen vastuut yritysten ulkoistaessa taloushallintoaan ovat kasvaneet viimevuosina hurjasti. Tilitoimistoissa laaditaan nykyään yhä laajempia palvelusopimuksia, mikä tuo enemmän vastuuta tilitoimistojen toiminnalle. Vastuu kasvaa jopa yritysten taloudellisen tilanteen kehitykseen. (Vento, 2006.)

Tilitoimistojen palvelut käsittävät laskentatoimen, verotuksen, työnantajavelvoitteiden ja yhtiöoikeuden alaan liittyviä palveluita sekä näihin alueisiin liittyvää prosessien hoitoa, neuvontaa ja konsultointia. Näiden alueiden neuvonta sekä toimittaminen, on yritysten kannalta elintärkeää, ja se että näitä asioita käsiteltäessä asiakassuhde on erittäin luottamuksellinen, on kaiken perusta ja pohja. Tilitoimiston on toimittava ainoastaan asiakkaan parasta tavoitellen ja yrityksen on pystyttävä luottamaan tähän periaatteeseen. Vaikka nykyään tilitoimistojen konseptit vaihtelevat aiempaa enemmän, on perusajatus kuitenkin edelleen yritysten taloustoimintojen ulkoistaminen, eli yritys on ulkoistanut toimintojaan, kuten kirjanpidon, verotuksen, palkanlaskennan ja veroasioiden hoitamisen ulkopuoliselle yritykselle. Nykyään tilitoimistot pyrkivät yhä enemmän olemaan yrityksen talouskumppani ja tyydyttämään asiakkaiden tarpeet myös tulevaisuuden suunnittelun sekä ongelmanratkaisujen osalta. Tilitoimistot tarjoavat yrityksille sovellusvuokrausta, jolloin yritykset pysyvät tilanteiden tasalla päivittäin ja voivat itse jopa toimittaa esimerkiksi maksuliikenteen ja ulkoistaa muut toiminnot tilitoimistoille. (ks. Ahvenniemi, 2008; Ahvenniemi 2009; Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry, 2009; Vento, 2006.)

Turbulenttisessa liiketoimintaympäristössä yritykset helpottavat rutiinityöskentelyään ulkoistamalla, jolloin yritykselle jää enemmän aikaa keskittyä yrityksen olennaisimpaan tarkoitukseen; liiketoimintansa tuloksen tuottamiseen ja kasvattamiseen sekä omien palveluidensa intensiiviseen tuotteistamiseen ja myyntiin.

Tilitoimistojen rooli verotusasioissa vaihtelee palvelusopimusten mukaan, mutta yleensä yritykset ottavat kirjanpitopalveluiden rinnalle verotukseen liittyvät palvelut.

Tilitoimistot ilmoittavat yritysten veroasioihin liittyvät luvut Verohallinnolle laissa säädettyyn ilmoittamispäivään mennessä. Tätä kuitenkin hankaloittavat asiakasyritysten kirjanpidollisten aineistojen tuonti juuri ennen maksu- tai ilmoituspäivää, joka tuottaa ongelmia ilmoituspäivän noudattamisessa. Välttämättä asiakas ei noudata palvelusopimuksessa sovittua aikarajaa aineiston tuonnille ja tällainen menettely kasvattaa tilitoimistojen paineita, jotta ne pystyisivät ilmoittamaan luvut ajoissa. Jos myöhässä tuotuja aineistoja on useita, tulee kirjanpitäjälle kiire tehdä ilmoituskauden kuukausikirjanpidot. Tällainen vaikuttaa kirjanpitäjän työpäivien pituuksiin.

Työnantajasuoritusten maksupäivä on kohdekuukautta seuraavan kuukauden 10. päivä. Tilitoimistojen on hyvissä ajoin saatava edellisen kuukauden maksettujen palkkojen tiedot, ellei palvelusopimuksen mukaan tilitoimistolle kuulu myös asiakasyrityksen palkanmaksu. Tilitoimistojen on laskettava ja ilmoitettava tätä ennen asiakkaalle työnantajasuoritusten summa, jotta asiakasyritys voi maksaa työnantajan velvoitteet. Työnantajasuoritukset on maksettava maksuohjeen mukaisesti oman veronkantoyksikön tilille. Palvelusopimuksesta riippuen, voi tilitoimiston vastuualueeseen kuulua ilmoittamisen ohella myös maksaminen. Työnantajasuoritusten valvontailmoitusten viimeinen ilmoituspäivä on kohdekuukautta seuraavan kuun 15. päivä.

Arvonlisäverot on ilmoitettava sekä maksettava kohdekuukautta seuraavasta toisen kuukauden 15. päivä. Tilitoimiston on tähän mennessä saatava yrityksen kirjanpitoon liittyvät tositteet tarpeeksi ajoissa, että toimistolla on aikaa tehdä kuukausikirjanpito ilmoitus- ja maksupäivään mennessä. Tilitoimiston on ehdittävä ilmoittamaan arvonlisäveron summa asiakasyritykselle niin, että se ennättää ilmoittamaan ja maksamaan veron samana päivänä, ellei palvelusopimuksessa ole sovittu arvonlisäveron ilmoitus- ja maksamisvastuun kuuluvan tilitoimistolle.

Jos tilitoimistolle kuuluu palvelusopimuksen mukaan veroilmoituksen tekeminen, on yksityisliikkeiden ja henkilöyhtiöiden veroilmoitukset tehtävä määräpäivään mennessä, mikäli esitäytettyyn veroilmoitukseen täytyy tehdä muutoksia. Osakeyhtiöiden on annettava veroilmoitus neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilitoimistojen on ensin tehtävä asiakasyritysten tilin-

päätökset ja laskettava verotettavat tulot, jotta veroilmoitukset pystytään laatimaan. Laskettua verotusta myös verrataan ennakkoverojen määrään ja maksetaan maksettujen verojen ja lopullisen verotuksen erotus, ellei siitä jää palautuksia, jotka Verohallinnon on maksettava välittömästi. Verohallinto lähettää verovelvollisille esitetyt veroilmoituslomakkeen, joka on laadittu Verohallinnon keräämien tietojen perusteella. Liikkeen- ja ammatinharjoittajien sekä avointen ja kommandiittiyhtiöiden on palautettava veroilmoitukset viimeistään 3. huhtikuuta. Maa- ja metsätaloudenharjoittajien on palautettava esitetyt veroilmoitus ilmoituksessa olevana toukokuun päivänä. Esitettyä ilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse palauttaa, ellei siihen tule muutoksia. Osakeyhtiöiden on palautettava veroilmoituksensa neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Nykyään useimmiten on tilikausi 1.1.–31.12., mutta jos verovuonna käsitellään useampaa tilikautta, on jokaisesta tilikaudesta tehtävä veroilmoitus. Veroilmoitusten teko edellyttää tilinpäätöksen tekoa, joten tilitoimistojen kiireisin aika onkin tammi-toukokuu. Tänä aikana nähdään tilitoimistoissa yleensä verta, hikeä ja kyyneleitä, koska yleensä tilikauden päättyessä löytyy myös kadoksissa olleita tositteita ja muita ongelmia. Ja kun asiakkaita on kymmeniä, on tilitoimistojen aikataulussa tiukkaa tehdä myös kuukausittaista kirjanpitoa samalla. Nykyään ei kuitenkaan tuoreen uudistuksen myötä tilitoimiston tarvitse ilmoittaa veroilmoituksen liitteenä olevia tilinpäätösasiakirjoja kaupparekisteriin, vaan sen tekee Verohallinto.

4 VEROTILILAKI

Hallituksen esitys eduskunnalle verotililaiksi sekä laeiksi eräiden verolakien muuttamiseksi sisältää uuden ehdotuksen verojen maksamisesta, ilmoittamisesta sekä palauttamisesta. Jäljempänä kerron ensinnäkin verotuksen muutostarpeista, joiden takia lakiehdotukseen on päädytty. Kerron myös esityksen tavoitteista, esityksen sisällöstä sekä siitä kuinka verotilijärjestelmä tulee toimimaan.

4.1 Muutostarpeet verotuksessa

Verohallinnon strategian mukainen tavoite asiakaskohtaisessa palvelussa ei täyty nykyisten menettelyjen ja tietojärjestelmien turvin. Verolajikohtaiset menettelyt eivät anna kokonaiskuvaa verovelvollisen tilanteesta, ilman että siihen käytetään aika ja vaivaa. Verohallinnolla ei ole siihen tarpeeksi resursseja aina käytettävissä. Tämä verolajikohtainen menettely vaikuttaa myös selvittelyä vaativien ilmoitus- ja maksutapahtumien määrään ja näin ollen hallinnon kustannukset kasvavat. Verolajikohtainen menettely vaatii myös erillisiä pankkitilejä verolajeittain, mikä kasvattaa hallinnon kustannuksia entisestään. (HE 221/2008 vp, 12.)

Tällä hetkellä veronpalautusten käyttäminen maksamattomien verojen kuittamiseksi ei ole mahdollista. Myöskään arvonlisäveroa ei ole mahdollista kuitata suoraan muista veroista, jotka ovat maksettavana. Jos asiakkaalla jää arvonlisäveroa saamiseksi, on palautusten hakemusmenettely raskas hallinnollisesti. Tämä vaatii myös paljon resursseja, koska hakemusten käsittelyn rutiinitehtävät ovat aikaa vieviä. (HE 221/2008 vp, 12.)

4.2 Hallituksen esityksen tavoitteet

Keskeisin tavoite esityksessä on Verohallinnon asiakaspalvelun parantaminen sekä toiminnan tehostaminen. Tehostaminen tapahtuu yhtenäistämällä sekä yksinkertaistamalla verotusmenettelyä. Uusia menettelyjä varten perustettaisiin järjestelmä, joka olisi mahdollisimman pitkälle automatisoitu. Uudessa menettelyssä jokaisen asiakkaan verotiedot olisi koottu verotilille, jokaiselle ve-

ronmaksajalle erikseen. Verot ilmoitettaisiin kausiveroilmoituksella ja maksettaisiin yhdellä kertaa. Tämän olisi tarkoitus parantaa asiakaskohtaista toimintaa. Verkkopalvelun avulla asiakas saisi myös reaaliaikaisen kuvan tilanteestaan. Järjestelmän myötä hallinto pystyisi nopeammin reagoimaan ongelmatilanteisiin. (HE 221/2008 vp, 13.)

Verotilimenettelyssä pyritään myös yritysten veroasioiden hoitamiseen liittyvän byrokratian vähentämiseen. Ilmoitusten määrää pyritään vähentämään yhtenäistämällä oma-aloitteisten verojen ilmoitukset samalle kausi-ilmoitukselle. Palautusten käytön mahdollistaminen maksuunpantujen verojen kuittaamiseksi vähentää Verohallinnon ja asiakkaan edestakaista rahojen liikuttelua. Pienten ja keskisuurten yritysten hallinnollista taakkaa pyritään vähentämään pidentetyillä ilmoitus- ja maksukausilla.

4.3 Hallituksen esitys eduskunnalle verotililaiksi

Hallituksen esityksessä ehdotetaan uusien verotukseen liittyvien menettelyiden lain säätämisestä. Verotililaissa säädetään uudesta verojen maksamiseen, ilmoittamiseen ja palauttamiseen liittyvästä menettelystä. Verotilijärjestelmään siirtyminen tapahtuu vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa järjestelmään siirretään ainoastaan ne oma-aloitteiset verot, jotka Verohallinto kantaa veronmaksajilta. Toisessa vaiheessa verotilimenettelyn piiriin liittyvät myös tuloveron ennakot ja jäännösverot, kiinteistövero, perintövero, lahjavero sekä metsänhoitomaksu. Toiseen vaiheeseen siirrytään aikaisintaan vuonna 2012. Kolmannessa vaiheessa tietojärjestelmiä uudistetaan siten, että myös verojen perintä voidaan toimittaa verotilimenettelyn avulla. Tähän kolmanteen vaiheeseen siirryttäisi vasta muutaman vuoden päästä toisesta vaiheesta. (ks. HE 221/2008, 1; Tilisanomat 5/2008, 45.)

Verotilimenettely tulee koskemaan kaikkia oma-aloitteisia veroja maksavia asiakkaita, olipa yritysmuoto mikä tahansa. Näin ollen menettelyn piiriin kuuluvat myös satunnaisesti palkkoja maksavat luonnolliset henkilöt. (Kysymyksiä ja vastauksia verotilistä 2009.)

4.3.1 Verotililain 1 luku: Yleiset säännökset

Ensimmäisessä luvussa säädetään lain yleisistä säännöksistä. Lakia sovelletaan muun muassa arvonlisäverolakiin, ennakoperintälakiin sekä työnantajansosiaaliturvamaksuista annettuun lakiin. Kuitenkin näihin soveltamisaloihin liittyy joitakin poikkeuksia, joita käsitellään 1 § viidennessä momentissa. (HE 221/2008 vp, 85.)

Ensimmäisessä luvussa myös määritellään verotililakiin liittyvien asiasanojen selityksiä. Verotililaissa velvoitteella tarkoitetaan verotilille kirjattavaa veroa tai muuta Verohallinnon saatavaa. Hyvityksellä tarkoitetaan sitä summaa, jonka verovelvollinen maksaa Verohallinnolle esimerkiksi veronpalautuksillaan verovelvoitteidensa suoritukseksi. Tilitapahtumalla taas tarkoitetaan verotilille kirjattua tapahtumaa, joko hyvitystä tai velvoitetta. Verotililaissa kohdekausi on ajanjakso, jolta oma-aloitteinen vero on maksettava. Yleisellä eräpäivällä tarkoitetaan jokaisen kalenterikuukauden 12 päivää. Jos 12 päivä ei ole pankkipäivä on yleinen eräpäivä sitä seuraava pankkipäivä. (HE 221/2008, 85–86.)

4.3.2 Verotililain 2 luku: Verotili

Verotilijärjestelmää ylläpitää Verohallinto ja tämä käyttää järjestelmää verojen ilmoittamiseen ja maksamiseen liittyvään valvontaan. Jokaisella verovelvollisella on oma verotili, johon Verohallinto kokoaa hyvitykset ja velvoitteet verovelvolliskohtaisesti. Tarvittaessa Verohallinto huomauttaa verovelvollista, mikäli tällä on jäänyt maksamatta verovelvoitteita tai palauttaa verovelvolliselle käyttämättä jääneet hyvitykset. (ks. HE 221/2008 vp, 86; Tili- ja veropäivät 2009, 64.)

Kerran kuukaudessa verotili täsmäytetään ja täsmäytys on tehtävä viimeistään kahdeksantena päivänä yleisestä eräpäivästä. Kerran kuussa verovelvolliselle annetaan verotiliote, josta verovelvollinen näkee täsmäytyspäivän tilanteen. Verovelvollinen voi nähdä tilanteensa myös verkkopalvelussa. Jos verovelvollisella ei ole verotilillä tapahtumia, niin tiliote voidaan antaa harvemmin. Tiliote on kuitenkin annettava viimeistään kalenterivuoden joulukuussa tehtävästä täsmäytyksestä. Tästä nähdään, onko verotilillä velvoitteita tai hyvityksiä. Ve-

rotiliotteella on oltava nähtävissä edellisen täsmäytyspäivän jälkeiset tapahtumat, täsmäytyspäivänä suorittamatta olevat velvoitteet tai vastaavasti käyttämättä olevat hyvitykset sekä verotilillä oleva määrä, joka verovelvolliselle palautetaan. (ks. HE 221/2008 vp, 86; Vero ja tilipäivät 2009, 64.)

4.3.3 Verotililain 3 luku: Ilmoittaminen

Kausiveroilmoitus, joka on Verohallinnon vahvistama ja jossa on kohdekauden ilmoitettavat tiedot, on annettava viimeistään yleisenä eräpäivänä. Jos kausiveroilmoituksen tekee muuten kuin sähköisesti, on se annettava viimeistään sen kalenterikuukauden seitsemäntenä päivänä, jolloin kohdekauden vero on verolajin mukaan annettava. Jos verovelvollisen kohdekausi on yksi vuosi, on verovelvollisen annettava arvonlisäveroa koskeva ilmoitus koko kohdekaudelta. Tämä ilmoitus on annettava kohdekautta seuraavan helmikuun 28 päivään mennessä. Verohallinto katsoo sähköisen ilmoituksen annetuksi silloin, kun se on saapunut Verohallinnolle. Jos ilmoitus on tehty muuten kuin sähköisesti, Verohallinto katsoo ilmoituksen annetuksi sinä päivänä, kun se on saapunut Verohallinnolle. Paperinen ilmoitus on allekirjoitettava ja sähköinen ilmoitus on annettava tunnistautuneena järjestelmään Verohallinnon antamien ohjeiden mukaan. (ks. HE 221/2008 vp, 87; Vero ja tilipäivät 2009, 65.)

Jos kausiveroilmoitus annetaan myöhässä, määrää Verohallinto myöhästymismaksun. Myöhästymismaksu määrätään myös silloin jos ilmoitus annetaan myöhässä, vaikka mitään veroa ei olisi tullut maksettavaksi. Myöhästymismaksun määrä lasketaan 20 prosentin vuotuisen korkokannan mukaan. Myöhästymismaksun määrää ryhdytään laskemaan ilmoittamisen määräpäivästä seuraavana päivänä ja lasketaan ilmoittamisajankohtaan saakka. Myöhästymismaksu lasketaan kullekin verolajille erikseen ja maksun vähimmäismäärä on viisi euroa. Enimmäismäärä verolajia kohti on kuitenkin 15 000 euroa, mutta myös enintään sen veron määrä, mikä on ilmoitettu myöhässä. (HE 221/2008 vp, 87–88.)

4.3.4 Verotililain 4 luku: Maksaminen

Pääsääntö tässä on, että ilmoitetut velvoitteet on maksettava kunkin verolajin mukaisen kohdekauden yleisenä eräpäivänä. Yleinen eräpäivä on jokaisen kuukauden 12. päivä. Velvoitteet maksetaan yleisesti pankkiin ja katsotaan maksettavaksi silloin, kun valtion tilille on tehty pankkisiirto maksajan tililtä, maksaja on saanut tositteen pankista tehdystä tilisiirrosta tai silloin, kun veronmaksaja saa tositteen sellaisen maksupaikan kassalta, joka ottaa vastaan veronmaksuja. Jos maksussa on kuitenkin ollut puutteelliset tunnistetiedot, maksun määrä tuloutetaan valtiolle. Jos tiedot on mahdollista saada myöhemmin, ne kohdennetaan siinä vaiheessa verotilille. Jos verotilille on jäänyt hyvityksiä, ne voidaan verovelvollisen pyynnöstä jättää verotilille ja käyttää niitä myöhemmin erääntyvien velvoitteiden kuittaamiseksi. (ks. HE 221/2008 vp, 88; Vero ja tilipäivät 2009, 65.)

4.3.5 Verotililain 5 luku: Hyvitysten käyttäminen velvoitteiden suoritukseksi

Verotilille tehdään kirjaukset aikajärjestyksessä päiväkohtaisesti. Yhteys tilitahtumaan on oltava vaikeuksitta todennettavissa. Verovelvoite kirjataan velvoitteen eräpäivänä, tai jos ilmoitus velvoitteesta on annettu myöhässä, niin verovelvoite kirjataan ilmoituspäivälle. Jos verovelvollinen ei ole maksanut velvoitettaan, siitä tehdään poistokirjaus verotililtä sinä päivänä, jolloin velvoite on siirretty perimistoimenpiteisiin. Jos velvoitteelle on kasvanut viivästyskorkoa, korko kirjataan verotilille päivänä, jolloin verovelvollinen on sen maksanut. Korko voidaan kirjata myös sille päivälle jona velvoite, joka on ollut koron perusteena, poistetaan verotililtä. (HE 221/2008 vp, 88–89.)

Hyvitysten arvopäivä on se päivä, jolloin maksu on suoritettu Verohallinnolle. Palautukseen oikeuttavan arvolisäveron arvopäivä on se päivä, jolloin kausiveroilmoitus tai sen oikaisuilmoitus on annettu. Tämä kuitenkin voi olla kohdekautta seuraavan kuukauden yleinen arvopäivä. (HE221/2008 vp, 89.)

Jos verovelvollisella on käyttämättömiä hyvityksiä, ne käytetään verotilillä olevien velvollisuuksien suorituksiksi hyvitysten kirjauspäivänä. Jos verovelvollisella on saatavana useita hyvityksiä, ne kirjataan velvoitteiden kuittauksiksi ar-

vopäivä järjestyksessä vanhimmast nuorimpaan. Jos taas verotilin tilitapahtumaa ei ole voitu kirjata eräpäivälle, on kirjaus tehtävä heti sen jälkeen, kun on saatu tieto tilitapahtuman perusteesta. Hyvityksiä ei kuitenkaan käytetä sellaisten velvoitteiden suorituksiksi, jotka ovat vanhentuneet. (HE 221/2008 vp, 89–90.)

Velvoitteet suoritetaan aikajärjestyksessä vanhimmast nuorimpaan, jos hyvitykset eivät riitä kuittaamaan kaikkia velvoitteita. Jos velvoitteesta on laskettu viivästyskorkoa tai veronlisäystä on ne kuitattava ensin. (HE 221/2008 vp, 90.)

4.3.6 Verotililain 6 luku: Suorittamatta jääneen velvoitteen periminen

Mikäli verovelvollisella on jäänyt suorittamatta olevia velvoitteita, Verohallinto merkitsee ne verovelvollisen verotiliotteeseen tai muuhun verovelvolliselle lähetettävään ilmoitukseen. Tämänkin jälkeen suorittamatta jääneet velvoitteet ja niille kertyneet viivästyskorot poistetaan verotililtä, koska Verohallinto ryhtyy velvoitteiden perintätoimiin. Sen jälkeen, kun verotililtä on poistettu maksamatta olleet velvoitteet, niille maksetut korvaukset kuitataan seuraavanlaisessa järjestyksessä. Aivan ensimmäisenä kuitataan valtionvero, kunnallisvero, yhteisön tulovero, kirkollisvero sekä sairausvakuutusmaksu. Tämän jälkeen kuitaukset ovat järjestykseltään seuraavat: työnantajan sosiaaliturvamaksu, kiinteistövero, muut valtiolle tulevat verot, metsänhoitomaksu ja viimeisenä kuitausjärjestyksessä on suhdannetalletus. Suhdannetalletus määritellään suhdannetalletuslaissa ja tarkoittaa liiketoiminnan harjoittajilta kerättävää talletusta, jonka suorittamisesta ja palauttamisesta päättää valtioneuvosto tarvittaessa. (ks. HE 221/2008 vp, 90; veronkantolaki; laki verotusmenettelystä.)

Ne suorittamatta olevat velvoitteet ja niiden korot, jotka on merkitty tiliotteeseen tai muuhun verovelvolliselle lähetettyyn ilmoitukseen ovat suoraan ulosottokelpoisia. Kausiveroilmoituksella ilmoitetusta velvoitteesta, joka on jäänyt maksamatta, huomautetaan kaksi kertaa verotilillä ja verotiliotteella. Tämän jälkeen verotilillä ja verotiliotteella on ilmoitus velvoitteiden siirtämisestä perintään. Verovelvollisella on kaksi viikkoa aikaa viimeisen perintäilmoituksen jälkeen hoitaa velvoitteet. Ellei verovelvollinen ole tänä aikana suorittanut velvoitteitaan, ovat ne suoraan ulosottokelpoisia. Kausiveroilmoitukseen perustu-

van maksamatta jääneen velvoitteen vanhenemispäivä on viisi vuotta seuraavan kalenteri vuoden alusta, jolloin velvoite on erääntynyt maksettavaksi. Vanhentunut velvoite poistetaan verotililtä. (ks. HE 221/2008 vp, 91; Vero- ja tilipäivät 2009, 66.)

4.3.7 Verotililain 7 luku: Hyvitysten palauttaminen ja veronkuittaus

Hyvitykset palautetaan verovelvolliselle viivytyksettä. Jos verotilillä on hyvityksiä, joita ei ole käytetty velvoitteiden suorituksi ja joita ei säilytetä tilillä verovelvollisen pyynnöstä, ne palautetaan verovelvolliselle, jos niiden yhteismäärä on vähintään 20 euroa. Jos verovelvoitteita on maksettu erehdyksessä tai aiheetta, nämä maksut palautetaan myös verovelvolliselle jos verovelvollinen sitä pyytää. Jos verovelvollinen on kuitenkin laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuuttaan, ja ilmoittaa verotietonsa myöhässä, palautetaan hyvitykset vasta sen jälkeen kun oikaisuilmoitus on tehty ja ellei niitä ole käytetty verovelvoitteiden kuittaamiseksi. Hyvitykset käytetään joka tapauksessa ensisijaisesti tilillä olevien verovelvoitteiden kuittaamiseen. Tällöin kuittauspäivä on se päivä, jolloin hyvitykset kirjataan poistetuiksi verotililtä. Jos velvoitteiden kuittaamisen jälkeen on verovelvolliselle jäänyt hyvityksiä, on ne maksettava ilman aiheetonta viivytystä. Jos verovelvollisella on ulosotossa maksettavia velvoitteita, kuittaataan niitä maksamalla hyvitykset ulosottoviranomaiselle. (HE 221/2008 vp, 91–92.)

Verotilillä olevat hyvitykset vanhentuvat samoin kuin velvoitteetkin; sen kalenterivuoden seuraavasta vuodesta viisi vuotta eteenpäin, jolloin hyvitykset on kirjattu. Kuitenkin hyvitykset palautetaan verovelvolliselle ennen tätä, jos niiden yhteismäärä on vähintään 20 euroa. Tieto hyvitysten vanhenemisajankohdasta ja vanhentumisen seurauksista annetaan verotiliotteen yhteydessä, jos hyvitystä ei ole voitu palauttaa verovelvolliselle puutteellisten maksuyhteystietojen vuoksi. (HE 221/2008 vp, 92)

4.3.8 Verotililain 8 luku: Korot

Jos verotilillä on käyttämättä olevia hyvityksiä, niille maksetaan hyvityskorkoa. Korkoa maksetaan aikaisemmin määritellyn arvopäivän seuraavasta päivästä.

Hyvityskorkoa maksetaan siihen verovelvoitteiden eräpäivään saakka, jolloin hyvitystä käytetään verovelvoitteiden maksamiseen. Jos hyvitys palautetaan verovelvolliselle, hyvityskorkoa maksetaan hyvityksen palautuspäivään saakka tai jos hyvitystä käytetään veronkuittaukseen, maksetaan hyvityskorkoa siihen asti kun hyvitys poistetaan tililtä. Hyvityskoron korkoprosentti muodostuu edellisen puolivuotiskauden mukaisen, Euroopan keskuspankin antaman viitekoron mukaan. Tästä korosta vähennetään kaksi prosenttiyksikköä. Valtio maksaa hyvityskoron. Jos taas verovelvolliselta peritään takaisin hyvityskorkoa, se tuloutetaan takaisin valtiolle. Tuloverotuksessa hyvityskorko ei ole veronalaista tuloa. (HE 221/2008 vp, 92–93.)

Jos verovelvollisella on jäänyt maksamatta kausiveroilmoituksella ilmoitettuja velvoitteita, kertyy niille viivästyskorkoa. Viivästyskorkoa kertyy myös Verohallinnon maksuun panemalle myöhästymismaksulle, veronkorotukselle, laiminlyöntimaksulle sekä takaisin perittävälle hyvitykselle. Viivästyskorkoa kertyy velvoitteen eräpäivän jälkeisestä päivästä siihen päivään, jolloin velvoite on kirjattu pois tililtä tai siihen arvopäivään, jolloin hyvitys on käytetty veronkuittaukseksi. Viivästyskorko määritetään siten, että jokaisen kalenterivuotta edeltävään puolivuotiskauteen Euroopan keskuspankki määrittää viitekoron johon lisätään seitsemän prosenttiyksikköä. Korko ei ole vähennyskelpoinen tuloverotuksessa. Jos verotilillä on ollut suorittamatta jääneitä velvoitteita, jotka on poistettu verotililtä, on niille maksettava viivekorkoa sen seuraavasta päivästä, jolloin verovelvoite on poistettu verotililtä. Tämäkään ei ole tuloverotuksessa vähennyskelpoinen. (HE 221/2008 vp, 93.)

Jos verovelvollinen tekee oikaisuilmoituksen, jonka myötä velvoite pienenee, on liikaa suoritettulle määrälle maksettava hyvityskorkoa. Jos taas velvoitteelle on maksettu viivästyskorkoa, oikaistaan viivästyskoron määrää siten, että se vastaa muuttunutta velvoitetta. Muutoin Verohallinto antaa tärkeämpiä määräyksiä korkojen laskemisesta. (HE 221/2008 vp, 93–94)

4.3.9 Tuloverolain 9 luku: Virheen korjaaminen, virheellisen hyvityksen takaisin periminen ja muutoksenhaku

Jos verotilillä on virhe, Verohallinto korjaa sen omasta aloitteestaan, verovelvollisen tai velvoitteesta vastuussa olevan tai Veronsaajien oikeudenvallontayksikön pyynnöstä. Verovelvollisen verotilille ja verovelvolliselle annettavaan verotiliotteeseen merkitään korjaus ja sen peruste. Mutta jos virhe on vähäinen eikä siitä aiheudu vahinkoa verovelvolliselle tai jos verovelvollinen on saanut perusteetta hyväkseen vähäisen määrän, voidaan virhe jättää korjaamatta. Virhe voidaan jättää korjaamatta myös tilanteessa silloin, kun verovelvollisten tasapuolinen kohtelu ei sitä estä. Verovelvollisen hyväksi tehtävän korjauksen määräaika on viisi vuotta sen kalenterivuoden seuraavasta vuodesta, jolloin korjattavaksi vaadittu toimenpide tai tieto on merkitty tai se ainakin olisi pitänyt merkitä verotiliotteeseen. Jos taas korjaaminen tapahtuu verovelvollisen vahingoksi, on tässä määräaika kaksi vuotta. (HE 221/2008 vp, 94.)

Jos hyvitys on kirjattu virheelliseksi verotilille, ja maksettu verovelvolliselle, ja tiliote on jo ehditty antaa, määrää Verohallinto siten, että hyvitys on perittävä takaisin. Päätös tästä on tehtävä kahden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden lopusta, jolloin virheellinen hyvitys on verotilille kirjattu. Jos kuitenkin hyvityksen määrä on vähäinen, voidaan hyvitys jättää perimättä. Siitäkin huolimatta, että määrälle on haettu muutosta, on takaisin perittävä hyvitys maksettava. Muutosta haetaan Verohallinnolta kirjallisella oikaisuvaatimuksella. Oikaisuvaatimus on toimitettava Verohallinnolle määräajassa. Määräaika vaatimuksen tekemiselle on sen kalenterivuoden päättymisestä viisi vuotta, jolloin korjattava tieto tai toimenpide olisi pitänyt ainakin merkitä tiliotteelle. Vähimmäisaika vaatimuksen tekemiselle on 60 päivää päätöksen saamisesta. Jos tämän päätöksen jälkeen vielä haluaa valittaa, on valitus toimitettava hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätöksestä taas valitetaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen, mikäli tämä on antanut valitusluvan. Velvoitteet on kuitenkin maksettava muutoksenhausta huolimatta. (HE 221/2008 vp, 94–95.)

4.3.10 Verotililain 10 luku: Erinäiset säännökset

Jos verovelvollisen ilmoituksen antaminen tai velvoitteen maksaminen on viivästynyt verovelvollisesta riippumatta, voi Verohallinto jättää myöhästymismaksun, viivästyskoron sekä viivekoron maksuun panematta tai perimättä. Tämä voi tapahtua kokosummasta tai sitten osittaisesta summasta. Jos viivästys on johtunut Verohallinnon virheistä, jätetään viivästysseuraamukset perimättä. Perityt myöhästymismaksut, viivästyskorot tai viivekorot Verohallinto palauttaa verovelvollisen verotilille. Tämä määrä voidaan käyttää maksamatta olevien velvoitteiden kuittaamiseksi. Verovelvollisen myöhästymismaksun, viivästyskoron ja viivekoron voi Verohallinto hakemuksesta jättää perimättä, jos verovelvollisen taloudelliset olosuhteet otetaan huomioon ja näiden velvoitteiden suorittaminen vaikuttaa kohtuuttomalta. (HE 221/2008 vp, 96.)

Verovelvolliselle annetaan verotiliote tiedoksi sähköisesti verotilijärjestelmän avulla. Se päivä, jolloin katsotaan verovelvollisen viimeistään saaneen verotiliotteen, on yleisen eräpäivän jälkeinen 10. päivä. Näin ollen päivä on kuukauden 22. päivä. Jos taas on sellainen tietoliikennekatkos tai järjestelmän toimimattomuus, lähettää Verohallinto verovelvolliselle paperisen verotiliotteen, jonka Verohallinto katsoo verovelvollisen saaneeksi 7 päivänä kirjeen lähettamisestä. Verotiliote voidaan lähettää verovelvolliselle postitse myös verovelvollisen pyynnöstä. Jos velvoitteiden eräpäivä osuu pyhäpäivälle, vapunpäivälle tai arkilauantaille, voi maksun maksaa, ilmoituksen antaa ja palautuksen maksaa ensimmäisenä seuraavana arkipäivänä. (HE 221/2008 vp, 96.)

4.3.11 Verotililain 11 luku: Voimaantulo

Verotililain voimaantulopäivä on 1.1.2010. Verotililaissa säädettyjä säännöksiä sovelletaan voimaantulopäivänä ja sen jälkeen päättyneinä kohdekausina. Tämä tarkoittaa ilmoitettavia, maksettavia ja palautettavia veroja. Jos vero maksuun pannaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, sovelletaan lakia myös ennen lain voimaantuloa päättyneeltä vero- tai kohdekaudelta ilmoitettavaan, maksettavaan ja palautettavaan veroon.

4.4 Verotililain tuomat pk-yritysten pidennetyt ilmoittamis- ja maksujaksot

Verotilijärjestelmään siirryttäessä tulee muutoksia pienten ja keskisuurten yritysten ilmoittamis- ja maksujaksoihin. Jotta näitä pidennettyjä jaksoja pääsisi käyttämään, on ensin täytettävä tiettyjä edellytyksiä. Tärkein edellytys on se, että yritys on rekisteröity arvonlisäverovelvolliseksi tai se on säännöllinen työnantaja ja sen on täytettävä ennakkoperintärekisteriin merkitsemiseen asetetut vaatimukset. (ks. Karri Nieminen 2008; Verohallinto 2009.)

Jos yrityksen liikevaihto on alle 25 000 euroa kalenterivuonna, voi yritys siirtyä pidennettyyn maksu- ja ilmoittamisjaksoon. Liikevaihtoa ei siis lasketa tilikaudelta. Yritys voi tässä tilanteessa ilmoittaa ja maksaa arvonlisäverot kalenterivuosittain. Muut oma-aloitteiset verot, kuten ennakonpidätykset, ilmoitetaan ja maksetaan kuitenkin tässä vaihtoehdossa neljännesvuosittain. Myös alkutuottajat ja kuvataiteilijat voivat olla arvonlisäverojen kalenterivuosimenettelyssä, kuten aiemminkin. Näillä tosin ei ole liikevaihdon määrän kannalta mitään merkitystä. (ks. Karri Nieminen 2008; Verohallinto 2009.)

Jos yrityksen liikevaihto on enintään 50 000 euroa, on mahdollista alkaa oma-aloitteisten verojen neljännesvuosi-menettelyyn. Tämä tarkoittaa sitä, että yrityksen on mahdollista ilmoittaa ja maksaa arvonlisäveronsa ja työnantajasuorituksensa neljännesvuosittain eli kolmen kuukauden välein. Tämä koskee myös alkutuottajia ja kuvataiteilijoita työnantajasuoritusten suhteen siinä tapauksessa, että he ovat työnantajia. (ks. Karri Nieminen 2008; Verohallinto 2009.)

Nämä pidennetyt ilmoitus- ja maksujaksot koskevat kaikkia veromenettelynpöytäkirjoihin kuuluvia veroja, arpajaisveroa ja vakuutusmaksuveroa lukuun ottamatta. Nämä pidennetyt jaksot ovat kuitenkin verovelvolliselle vapaaehtoisia. Jos verovelvollinen päättää näitä käyttämään, tämä päätös tulee sitomaan velvollista seuraavat kolme kalenterivuotta. (ks. Karri Nieminen 2008; Verohallinto 2009.)

Syksyllä 2009 Verohallinto tulee lähettämään pienille yrityksille esitteet, joissa kerrotaan pidennetystä ilmoitus- ja maksumenettelystä. Verohallintoon on pa-

lautettava kirje, jossa on ilmoitus siitä, haluaako verovelvollinen siirtyä pidennettyihin jaksoihin vai ei. Jos ilmoitukseen ei vastaa, siirtyy verovelvollinen automaattisesti näihin pidennettyihin ajanjaksoihin. Liikevaihdon kasvaessa yli sallittujen rajojen, on verovelvollisen ilmoitettava tästä viipymättä Verohallinnolle. (Verohallinto 2009.)

Jos verovelvollinen on siirtynyt pidennettyyn menettelyyn, on sen ilmoitus- ja maksupäivä koko kalenterivuoden menettelyssä, kalenterivuotta seuraava 28. päivä helmikuussa. Jos taas verovelvollinen on neljännesvuosimenettelyssä, on arvonlisäveron, työnantajasuoritusten sekä mahdollisten muiden ennakonpidätysten ja lähdeverojen ilmoitusten ja maksujen eräpäivä vuosineljänneestä seuraavan toisen kuukauden 12. päivä. Tämä eräpäivä on jos antaa ilmoituksensa sähköisesti. Jos taas ilmoitus annetaan paperilla, on ilmoitus oltava verohallinnossa kuukauden 7. päivä. (Verohallinto 2009.)

5 VEROTILILAIN TUOMAT MUUTOKSET TILITOIMISTOILLE SWOT-ANALYYSIN AVULLA

Tässä luvussa kerron verotililain tuomista muutoksista tilitoimistoille. Luvussa ilmenevät päätelmät ovat eri artikkeleiden tuomia ajatuksia ja olen laatinut esityksen näistä SWOT-analyysin muotoon. Näin arvioin verotililain vahvuuksia, heikkouksia, uhkia ja mahdollisuuksia tilitoimistojen kannalta. (ks. mm. Gedik, H. 2009, Suomen Kaupan Liitto 2008; KHT-yhdistys 2008; Vento, H. 2006.)

5.1 Verotililain vahvuudet

Mielestäni verotilin tärkein tilitoimistojen prosesseja nopeuttava muutos on se, että oma-aloitteisia veroja yhdistetään. Tämä muutos tulee tuomaan mittavia parannuksia tilitoimistojen kustannustehokkuuteen. Verotililain myötä ei enää tehdä ilmoituksia verolajikohtaisesti eri ilmoituksilla, vaan käyttöön tulee ainoastaan yksi kausiveroilmoitus.

Tilitoimiston prosesseja nopeuttaa myös se, että maksukin suoritetaan yhdellä maksulla, johon oma-aloitteisesti maksettavat verot on yhteenlaskettu. Tätä maksua varten on jokaisella verovelvollisella oma viitenumero ja maksu maksetaan ainoastaan yhdelle Verohallinnon tilille. Enää ei tarvitse kirjoittaa pitkiä ja vaivalloisia viestilistoja, joissa mahdolliset virheet ovat paljon todennäköisempiä, kuin tulevassa menettelyssä. Ei tarvitse myöskään tehdä monia maksettavia erillisille Verohallinnon tileille, kun käytetään ainoastaan yhtä tiliä.

Verotilin vahvuutena näen myös sen, että valtuutusmenettelyn avulla tilitoimistoilla on mahdollisuus nähdä asiakkaidensa reaaliaikainen verojen tilanne. Verotililtä näkee esimerkiksi reaaliaikaiset kausiveroilmoitusten myöhästymismaksut, verorästien viivästyskorot ja hyvitysten korot. Verotiliotteella nähdään myös tilanne verotilin täsmäytyspäivänä.

Verotililain myötä ei verovelvollisten tarvitse tehdä enää palautuspyyntöjä siinä tilanteessa, kun arvonlisävero on jäänyt negatiiviseksi. Negatiivinen arvonlisävero voidaan käyttää samalla kaudella muiden verovelvoitteiden kuittaamiseksi.

si. Tämä parantaa myös tilitoimistojen kustannustehokkuutta, koska ei tarvitse enää lähettää aikaa vieviä arvonlisäverojen palautuspyyntöjä. Verohallinto maksaa verotilin positiiviset saldot verovelvollisille viivytyksettä, ellei velvollinen itse halua, että hyvitykset jätetään verotilille tulevien velvoitteiden kuittamista varten. Hyvityksille maksettava hyvityskorko kannustaa verovelvollisia jättämään hyvityksiä verotilille, mikä taas helpottaa tilitoimistojen kuukausittaisen kirjanpidon tekemistä ilman ylimääräistä rahansiirtelyä Verohallinnon ja tilitoimiston asiakkaan välillä. Verotilin negatiiviset saldot taas kertovat maksamatta olevista velvoitteista ja niiden ilmoitusten myöhästymismaksuista ja viivästyskoroista. Näin ollen verotiliä käsitellään kuin pankkitiliä.

5.2 Verotililain heikkoudet

Verotililaki jättää paljon säätämisoikeutta Verohallinnolle. Verotililakimuutoksen myötä jätetään paljon verovelvollisten ja tilitoimistojen tulkinnan varaan. Olen sitä mieltä, että tämä tulee tuomaan paljon ongelmia myös tilitoimiston kannalta, ennen kuin verotililaki on sisäistetty ja siihen saatu oikeat tulkintojen muodot. Luultavasti tiedossa on oikeuskäsittelyjäkin, koska tulkinnat lain soveltamisesta ovat jokaisen omakohtaisia, eivätkä välttämättä lain mukaisia. Tulkintojen riskinä on myös se Verohallinnon mielivaltaisuus, että verovelvollista ei välttämättä kuulla ollenkaan, mikä asettaa paljon vastuuta tilitoimistoille, niiden yrittäessä tulkita lakia ennen selkeitä säännöksiä Verohallinnolta.

Tilitoimistojen on pidettävä huolta palvelusopimusten siitä osiosta, että niillä on valtuudet käyttää sähköistä tunnistamista verotilille. Ilman tätä tilitoimistojen on mahdotonta käyttää verotiliä ja ilmoittaa velvoitteista ja hyvityksistä sekä maksuista.

Verotililain tuoma huomattava muutos tilitoimistoille on se, että paperisen kausi-veroilmoituksen on oltava Verohallinnossa jo kuukauden seitsemäs päivä. Tähän ei käy enää se sääntö, että ilmoitus olisi lähetetty seitsemäs päivä. Tämä kuormittaa entisestään tilitoimistojen kuukaudenalkua, koska kuukausikirjanpito on tehtävä tarpeeksi ajoissa. Postinjakelun epävarmuus on tilitoimistojen myös otettava huomioon. Tämä tulee mielestäni kuormittamaan ylivoimaisen paljon kirjanpitäjien elämää työajan ulkopuolella. Alkukuu tulee ole-

maan niin kiireinen, että kirjanpitäjät luultavasti tekevät lähes ympäröiväisiä päiviä näiden paperista kausiveroilmoitusta käyttävien asiakkaiden kirjanpidon saattamiseksi sille tolalle, että kausiveroilmoitus saadaan lähtemään tarpeeksi ajoissa. Näin ollen voidaan miettiä onko kirjanpitäjillä elämää työajan ulkopuolella, ainakaan alkukuusta. Ylityöt myös vaikeuttavat tilitoimistojen vapaiden suunnittelua, koska harvemmin ylityöt maksetaan rahana. Yleisempi tapa on pitää tunti ylityötunnista vapaana. Ongelma onkin missä vaiheessa vapaat pidetään, koska taloushallinnon ulkoistaminen on kasvamassa ja asiakkaita tulee tilitoimistoille entistä enemmän. Tämä lisää yksittäisen kirjanpitäjän rutii- nityötä, sillä ihan heikoilla perusteella ei oman tilitoimistotyökokemuksen pe- rusteella uusia kirjanpitäjiä palkata. Paineet kirjanpitäjiä kohtaan kasvavat kas- vamistaan.

Tilitoimistojen on myös otettava huomioon sähköisten ilmoitusten mahdolliset tekniset häiriöt. Näistä nimittäin vastuu on siirretty verovelvolliselle, näin ollen useimmissa tapauksissa siis tilitoimistoille. Tilitoimistojen on taattava varmuus siitä, että ilmoitukset ovat perillä ja maksut maksettu niiden eräpäivänä. Luul- tavimmin tämä tarkoittaa sitä, että tilitoimistojen on omakustanteisesti toimitet- tava ilmoitukset verotoimistoon ja maksettava maksut suoraan pankkiin Vero- hallinnon tilille. Mutta entä jos tilitoimiston järjestelmät kaatuvatkin virastoajan jälkeen eräpäivänä? Tilitoimistojen on todennäköisesti maksettava myöhästy- mismaksut omasta pussista.

Verotililain tuomat pienyritysten pidennetyt ilmoitus- ja maksuajat tulevat tuo- maan päänsäivaa tilitoimistoille. Työt tulevat ruuhkautumaan joka kolmen kuu- kauden välein niiden pienten yritysten osalta, jotka ovat voineet siirtyä piden- nettyyn jaksoon. Totta kai on tilitoimiston omassa päätäntävallassa se, että suostuuko se tekemään näiden pidennettyjen jaksojen ilmoituksia ja maksuja. Kesälomat joudutaan suunnittelemaan täysin uudestaan, sillä toisen vuosinel- jänneksen ilmoituspäiväksi sattuu elokuun 12. päivä. Entäs niiden pienyritys- ten ilmoitukset, jotka kuuluvat kalenterivuositaiseen ilmoitus- ja maksujakson piiriin? Tällöin ilmoitukset on oltava Verohallinnolla 28 päivään helmikuuta mennessä. Tähän samaan sumaan on vielä muiden asiakkaiden pahin tilin- päätös- ja veroilmoituskausi. Se on täysin kysymysmerkki, kuinka tilitoimistot

ottavat enää asiakkaikseen näitä kalenterivuositain ilmoituksen tekeviä verovelvollisia. Luultavimmin ainakin palvelumaksut nousevat näiltä osin.

Verohallinnon antama verotiliote on täysin turha kirjanpidon verotilien täsmäytysten kannalta. Esimerkiksi tammikuun arvonlisäverovelka kirjataan tammikuussa arvonlisäverovelka tilille, mutta verotilille kyseinen velka kirjaantuu vasta maaliskuussa. Kirjanpito tehdään edelleen kalenterikuukausittain, joten kun Verohallinnon antaman tiliotteen kausi on täysin eri, ei siitä tilitoimistoille ole vastaavaa hyötyä. Verotiliote ei siis sovellu juoksevan kirjanpidon täsmäytykseen.

5.3 Verotililain uhkat

Ajankohtaisin uhka tilitoimistoille on järjestelmien päivitysten viivästyminen. Jos järjestelmien päivitykset viivästyvät, on mahdotonta järjestää kirjanpitäjien koulutus uusiin järjestelmiin tarpeeksi ajoissa ja näin ollen perehdytykset ovat lyhyellä varoitusajalla mahdottomat tarpeellisen tietotaidon saamiseksi. Tämä tulee ruuhkauttamaan tilitoimistojen työtä vuodenvaihteessa, koska teknisen tuen saaminenkin on rajallista.

Tilitoimistojen on myös pidettävä huolta siitä, että järjestelmien päivitykset tukevat verotililain tuomia muutoksia. Järjestelmien on oltava verotililain kanssa yhteensopivia, sillä muuten kirjanpitojen ja ilmoitusten tekeminen saattaa jopa viivästyä. Tähän liittyen on myös otettava huomioon mahdollisten ongelmien esiintyminen järjestelmissä muutosten tullessa.

Ennen verotililakiin siirtymistä on tilitoimistojen pystyttävä arvioimaan asiakkaidensa kanssa ensi vuoden liikevaihdot mahdollisimman tarkasti. Pidempiin ilmoitus- ja maksuaikojen siirtyminen kun liittyy yritysten liikevaihtoihin. Liikevaihto on arvioitava kolme kuukautta ennen vuodenvaihdetta, sillä päätös menettelyistä on viimeistään silloin ilmoitettava Verohallinnolle. Tämä päätös sitoo menettelyn valinnan kolmeksi vuodeksi eteenpäin. Tietenkin liikevaihdon merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Verohallinnolle viivyttämättä.

Tilitoimistojen kannattaa päivittää myös palvelusopimuksiaan, jotta velvollisuudet asiakkailla olisi ajanmukaiset. On pidettävä huolta siitä, että asiakkailla on tietty päivämäärä, jolloin kirjanpidollinen aineisto on viimeistään oltava tilitoimistolla. Tämän päivän jälkeen tuoduille aineistoille ei pystyttäisi enää takamaan ilmoitusten ja maksujen toimittamista eräpäiväksi ja tämä olisi oltava asiakkailakin hyvin tiedossa. Asiakkaille pitäisi myös tiedottaa siitä, että huolimattomuudesta aineistojen oikeellisuudesta toisi myös sanktion, eli myöhästymismaksun. Sillä maksu tulee myös siinä tapauksessa, että veroja joudutaan jälkikäteen oikaisemaan. Satunnaisten työnantajien osalta tilitoimistojen on pidettävä huolta siitä, että ilmoitukset on annettava kuukausittain, vaikka mitään tapahtumia ei olisikaan. Ilmoittamatta jättämisestä seuraa myöhästymismaksu, vaikka siitä ei koituisikaan tilitettäviä veroja veronsaajille.

Erittäin suuri uhka tilitoimistoille on kirjanpitäjien sairastuminen. Jos tilitoimistoilla myllää esimerkiksi vatsaflunssa-aalto, on suuri mahdollisuus siihen, että kaikkia ilmoituksia ja maksuja ei ehditäkään tekemään eräpäivänä. Tästä seuraa ylimääräisiä myöhästymis- ja viivästymisseuraamuksia, jotka luonnollisesti kuuluvat tilitoimistojen vastuulle. Varsinkin niin sanotuille yhden miehen tilitoimistoille tämä on erittäin vakava tilanne. Lain myötä siirrytään enemmän ja enemmän siihen suuntaan, etteivät tilitoimistoyrittäjät eivätkä työntekijät saa rangaistuksetta sairastaa.

Vuodenvaihteessa esiintyy uhka neljännesvuosimenettelyyn kuuluvista asiakkaista. Nämä asiakkaat tuovat syksyn tositteensa vasta tammikuussa. Tiedossa on rankkaa ajankäytön priorisointia tilinpäätöskiireissä, jotta kaikki tulisi tehtyä ajallaan ja huolellisuutta vaalien. Kirjanpitäjien on tarkastettava ja valvottava kaiken kiireen keskellä myös verotilijärjestelmän laskemia hyvitysten korkoja sekä myöhästymismaksujen ja viivästysmaksujen korkojen oikeellisuutta. Koskaan ei ole täysi luottaminen uuteen järjestelmään. Kiireessä on myös priorisoitava asiakkaisiin käytettävää aikaa siinäkin tapauksessa, että asiakkaalla on velvoitteita maksamatta viimeisen huomautuksen jälkeen, sillä siinä vaiheessa on vain kaksi viikkoa aikaa ilmoituksen lähettämisestä hoputtaa asiakasta rästien maksusta. Tämän jälkeen velvoitteet ovat suoraan ulosotto-kelpoisia.

5.4 Verotililain mahdollisuudet

Suurimmat verotililain tuomat mahdollisuudet tilitoimistoille liittyvät mielestäni taloushallinnon järjestelmien päivityksiin. Tilitoimistoilla yleisesti ovat palkanlaskennat ja arvonlisäverot eri järjestelmissä. Verotililain myötä tilitoimistoilla olisi mahdollista päivittää järjestelmiään siten, että palkanlaskennat ja arvonlisäverot olisivatkin samassa järjestelmässä. Tällainen muutos helpottaisi verojen yhteenlaskua, kun tiedot saataisiinkin yhdestä järjestelmästä. Tämä tietenkin riippuu ohjelmistotalojen halusta tehdä näin suuria muutoksia, kun verotililaki tuo muutenkin suuria järjestelmien päivityspaineita.

Järjestelmien päivitysten myötä on tilitoimistoilla mahdollisuus lisätä palvelujaan sekä liikevaihtoaan järjestelmien vuokrauksella. Pienimmillä yrityksillä ei ole resursseja ostaa uusia päivitettyjä järjestelmiä, joten tässä on tilitoimistoilla markkinarako, jos yritykset haluavat keskittää palvelujensa saamisen tilitoimistoon.

Aiemmin taloushallinnon järjestelmissä ei ollut mahdollisuutta ajaa pidempiä ajoja kuin vain kuukauden ajalta kerrallaan. Montaa kuukautta ei pystytty yhdistämään. Päivitettävien järjestelmien myötä tulee muutos tähänkin. Verotililain myötä on järjestelmissä pystyttävä ajamaan pidempien aikajakson ajot, koska näillä on helpotettava tilitoimiston prosesseja. Mitä paremmin päivitettyt järjestelmät ja reaaliaikaisimmat palvelut tilitoimistoilla on tarjota, sitä enemmän niillä on kilpailukykyä markkinoilla.

Verohallinnolta saatavan verotiliotteen myötä on tilitoimistoilla mahdollisuus saada reaaliaikaista tietoa asiakkaiden verotilanteesta. Tästä suurin saatu hyöty on siinä tilanteessa jos asiakkaalla on verorästejä. Verotiliotteen myötä verorästien ja mahdollisten myöhästymismaksujen summat saadaan suoraan kirjattua kirjanpitoon.

6 YHTEENVETO

Kuten olen työssäni maininnut säädetään verotililaissa verojen maksamisesta, ilmoittamisesta ja palauttamisesta. Tämän lain vuoksi joudutaan tekemään sen edellyttämiä muutoksia useaan muuhunkin verolakiin. Verotililaki koskee oma-aloitteisesti maksettavia veroja ja verotilijärjestelmä, jota Verohallinto ylläpitää, koostuu verovelvolliskohtaisista verotileistä. Tälle verotilille kootaan verovelvolliskohtaisesti ilmoitus- ja maksutiedot kohdekausilta sekä muut verotuksen toimittamiseen ja verojen perintään tarvittavat tiedot. Verot ilmoitetaan kuukausittain annettavalla kausiveroilmoituksella. (valtionneuvoston viestintäyksikkö.)

Valitsemani tutkimusmenetelmä oli mielestäni paras vaihtoehto, sillä aiempia tutkimuksia ei ole tehty tästä aiheesta. Myöskin aineistoa aiheesta oli suhteessa vähän siihen, että tarkempaa tutkimusta olisi voinut tehdä. Tämän tutkimusmenetelmän avulla pääsin myös tavoitteeseeni. Tavoitteenani oli tutkia millaisia muutoksia verotililaki toisi tilitoimistoille ja mielestäni pääsin tavoitteeseen ja sain selvitettyä tulevat muutokset. Tuloksiini pääsin kriittisellä aineiston analyysillä ja omien tilitoimistokokemusteni avulla. Käyttämäni aineisto oli asiantuntijoiden laatimaa. Näin ollen myös tutkimukseni validiteetti on hyvä. Validiteetilla tarkoitetaan sitä, kuinka on onnistuttu mittaamaan juuri sitä mitä on pitänytkin. Tutkimukseni reliabiliteetti ei kaikilta osin ole pätevä. Tämä johtuu siitä, että tulokset ovat omia päätelmiäni ja perustuvat myös omaan tilitoimistokokemukseeni. Näin ollen tulokset eivät ole kaikilta osin yleistettävissä, niihin vaikuttavat myös olosuhteet. Reliabiliteetilla tarkoitetaan sitä, kuinka pysyvät ja johdonmukaiset tutkimustulokset ovat vaikka tutkimus toistettaisiin useaan kertaan.

Lukemissani artikkeleissa yleisilme oli myönteinen verotililakia kohtaan. Minä kuitenkin päädyin enemmän negatiiviseen näkökulmaan tilitoimistojen kannalta. Roolitin itseni kirjanpitäjäksi ja arvioin omien kokemuksieni ja tulevan ammattini pohjalta verotililain tuomia käytännöllisiä muutoksia. Toki verotililaki helpottaa pienten ja keskisuurten yritysten hallinnollista taakkaa pidemmällä ilmoitus- ja maksujaksoillaan, mutta tilitoimistoille tällainen näkymä ei mielestä-

ni ole hyvä. Oman tilitoimistokokemukseni perusteella kolmenkuukauden välein tehtävät kirjanpidot ovat aikaa vieviä, ja kun ajatellaan tilannetta, että siihen päälle tulee joka tapauksessa suurien yritysten kuukausittaiset kirjanpidot, on työsuma melkoinen.

Luulen, että tilitoimistot pohtivat paljonkin tämänhetkisiä palvelusopimuksiaan ja miettivät onko kannattavaa ottaa pienempiä yrityksiä asiakkaiksi työmäärän ja kustannustehokkuuden kannalta. Tilitoimistoille tämä synnyttää mielestäni suuria haasteita tilinpäätöskiireiden keskellä. Luultavasti esimerkiksi maatalouden kirjanpito otetaan tehtäväksi vain isoilla korvauksilla, sillä työtä riittää näiden osalta vuoden aikana tapahtuneista toiminnoista.

Mielestäni positiivisia muutoksia olisi saanut olla paljon enemmän. Mutta kuten työtä tehdessäni ilmeni, elinkeinoelämään sisältyvien yhdistysten ja liittojen lausunnoista ei ole silti ollut vastaavaa hyötyä, sillä muutoksia niissä esillä olleista asioista ei ole tehty. Hienoin muutos tilitoimistojen kannalta on mielestäni se, että ilmoitukset ja eräpäivät yhtenäistettiin. Tämä nopeuttaa tilitoimistojen prosesseja, kun ei tarvitse saman asiakkaan ilmoituksia ja maksuja tehdä moneen kertaan kuukaudessa.

Näillä näkymin vuoden vaihteen tilanteesta näyttää tulevan melko sekasortoinen. Tosin näinhän on aina uuden lain voimaan astuessa, ennen kuin lain soveltamisesta alkaa tulla ennakkotapauksia ja verohallinto antaa omia säädöksiään pykälien soveltamisista. Myös KHT-yhdistys ja kirjanpitolautakunta antavat varmasti omia lausuntojaan ja yleisohjeita verotililain käytännön asioista.

LÄHTEET

Ahvenniemi, J. 2008

Johdon laskentatoimen palvelut tilitoimistoissa kehittyvät. Verkkodokumentti 20.5.2008. Tilisanomat. Luettu 28.7.2009.

Tilisanomat > Haku > Otsikkohaku > Johdon laskentatoimen palvelut tilitoimistoissa kehittyvät

<http://www.tilisanomat.fi>

Ahvenniemi, J. 2009

Suomen tilitoimistoalan toimialastandardi. Verkkodokumentti 19.5.2009. Luettu 28.7.2009.

Tilisanomat > Haku > Otsikkohaku > Johdon laskentatoimen palvelut tilitoimistoissa kehittyvät

<http://www.tilisanomat.fi>

Gedik, H. 2009

Verotililaki käytännössä. Tilisanomat 3/2009, 26–29.

HE 221/2009 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle verotililaiksi sekä laeiksi eräiden verolakien muuttamisesta. 5.2.2009. Luettavissa sähköisessä muodossa <http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2008/20080221.pdf>

KHT-yhdistys

Lausunto /HE verotililaiksi ja laeiksi eräiden verolakien muuttamisesta. Verkkodokumentti. Luettu 18.4.2009.

KHT-yhdistys > Ajankohtaista > Uutisarkisto

<http://www.kht.fi/yhdistys>

L482./1958

Verotuslaki. 12.12.1958. Luettavissa sähköisessä muodossa osoitteessa <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1958/19580482>

L1501/1993

Arvonlisäverolaki. 31.12.1993. Luettavissa sähköisessä muodossa osoitteessa <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931501>

L1558/1995

Laki verotusmenettelystä. 18.12.1995. Luettavissa sähköisessä muodossa osoitteessa

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19951558>

L609/2005

Veronkantolaki. 5.8.2005. Luettavissa sähköisessä muodossa osoitteessa www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20050609

L706/2007

Laki verojen ja maksujen täytäntöönpanosta. 16.6.2007. Luettavissa sähköisessä muodossa osoitteessa
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070706>

Nieminen, K. 2008

Verotililain uudistus. Tilisanomat 5/2008, 44–46.

Myrsky, M. & Linnakangas, E. 2007

Verotusmenettely ja muutoksenhaku. 5., painos. Talentum Media Oy. Helsinki.

Myrsky, M. & Ossa, J. 2008

Verotuksen perusteet. Talentum Media Oy. Helsinki.

Suomen yrittäjät 2008

Veroilmoitus. Verkkodokumentti 8.12.2008. Luettu 29.7.2009. Luettavissa sähköisessä muodossa osoitteessa
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/verotus/veroilmoitus>

Henkilöyhtiöiden verotus 2008

Verkkodokumentti. Luettu 20.7.2009. Luettavissa sähköisessä muodossa osoitteessa
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/verotjarahat/verotus/henkiloyhtioidenverotus>

Suomen Kaupan Liitto 2008

Lausunto Hallituksen esitysluonnoksesta verotililaiksi. Verkkodokumentti 30.4.2008. Luettu 7.7.2009.
 Kaupan liitto > Ajankohtaista > Lausunnot > 30.5.2008 annettu lausunto
www.kauppa.fi

Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry 2009

Taloushallinnon ja ohjelmistojen ulkoistaminen tilitoimistolle. Verkkodokumentti. Luettu 28.7.2009. Luettavissa sähköisessä muodossa osoitteessa http://www.tieke.fi/verkkokaveri/teemat/taloushallinto_ja_verkkolasku/taloushallinto/ratkaisuja/taloushallinnon_ja_ohjelmistojen/

Laitinen, M. 2009

Mikä verotili on – ketä ja mitä veroja se koskee. Tili- ja veropäivät 19.–20.1.2009. Muistio.

Uuden yrittäjän vero-opas 2007

Verohallinnon julkaisu 49.07, 37–45. Verkkodokumentti. Luettu 28.7.2009. Luettavissa sähköisessä osoitteessa
<http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=1874;711148>

Valtionneuvoston viestintäyksikkö

Tasavallan presidentin esittely 7.8.2009. Verkkodokumentti. Luettu 1.9.2009. Luettavissa sähköisessä osoitteessa
<http://www.vn.fi/toiminta/paatokset/paatos/fi.jsp?oid=267033>

Vento, H. 2006

Laaja taloushallinnon toimeksianto asiakkaalta laajentaa myös tilitoimiston vastuuta. Verkkodokumentti 14.3.2006. Tilisanomat. Luettu 28.7.2009.
Tilisanomat > Haku > Otsikkohaku > Laaja taloushallinnon toimeksianto asiakkaalta laajentaa myös tilitoimiston vastuuta
<http://www.tilisanomat.fi>

Verohallinnon esittely 2008

Verohallinnon yleisesite 354.08. Verkkodokumentti. Luettu 15.5.2009.
Verohallinto > Lomakkeet ja julkaisut > julkaisut > Oppaita ja esitteitä
<http://www.vero.fi>

Verohallinto 2009

Kysymyksiä ja vastauksia verotilistä. Verkkodokumentti 24.6.2009. Luettu 29.7.2009.
Verohallinto > Ajankohtaista > Verotili tulossa 2010